

T.C.  
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI  
Mahalli İdareler Kontrolörlüğü  
Sayı: 48/39

# D E N E T İ M R A P O R U

YILI: 2020

## DENETİM YERİ

**İli** : Tekirdağ  
**İlçesi** : Ergene  
**İdaresi** : Ergene Belediyesi

## DENETLEYEN

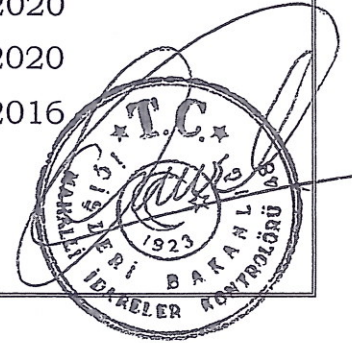
**Mahalli İdareler Kontrolörü:** Onur CAN

## DENETLENEN

**Kurum** : Belediye Başkanlığı  
**İşlemler** : İdari İş ve İşlemler  
**Dönem** : 10/10/2016 - 19/10/2020  
**Üst Yönetici** : Rasim YÜKSEL - Belediye Başkanı

## DENETİM TARİHİ

**Başlama Tarihi** : 19/10/2020  
**Bitirme Tarihi** : 09/11/2020  
**Eski Denetimin Tarihi** : 27/10/2016



Tekirdağ İli, Ergene Belediye Başkanlığının 10/10/2016 - 19/10/2016 tarihleri arasındaki İdari İş ve İşlemleri, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 54. ve 55. maddelerinde istinaden tarafımdan denetlenerek; görülebilen hata ve noksanlıklar ile tenkit ve tavsiyeler değer hususlar aşağıdaki maddelerde açıklanmıştır.

### **ÖNCEKİ DENETİM VE SONUCU:**

1- Ergene Belediye Başkanlığı İdari İş ve İşlemlerinin bundan önce İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Başkontrolörü Hüsamettin MEYDAN tarafından denetlendiği dairesinde mevcut 10/10/2016 gün ve 84/39 sayılı denetim raporunun incelenmesinden anlaşılmıştır.

Anılan denetim raporunda belirtildiği halde henüz tamamlanıp düzeltilmeyen hususlara, bu denetim raporunun ilgili bölüm ve maddelerinde ayrıca değinilecektir.

### **TESKİLATLANMA:**

2- Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik gereğince, C-9 grubunda yer alan Ergene Belediyesine 268 adet memur, 133 adet sürekli işçi kadrosunun verildiği, belediye tarafından yapılmış norm kadro çalışması neticesinde 260 adet memur ve 130 adet işçi kadrosunun ihdas edildiği,

Denetim tarihi itibarıyla Ergene Belediyesinde 63 adet memur, 34 adet sürekli işçi ve 32 adet sözleşmeli personelin istihdam edildiği,

Birim müdürlüğü ve üzeri kadrolar incelendiğinde; 3 adet belediye başkan yardımcısı kadrosundan ikisine memur personellerden atama yapıldığı ve ayrıca iki belediye meclis üyesinin de başkan yardımcısı olarak görevlendirildiği, 16 adet müdürlük kadrosundan sadece mali hizmetler, özel kalem, basın yayın ve halkla ilişkiler, emlak ve istimlak müdürlüklerinde müdür kadrolarının dolu olduğu, diğer müdürlükler de vekâleten görevlendirme yapıldığı,

İncelenmiştir.

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik hükümlerine ve mevcut personel durumuna uygun olacak şekilde Yönetmelik eklerinde yer alan cetveller kullanılmak suretiyle norm kadro çalışmalarının yapılması,

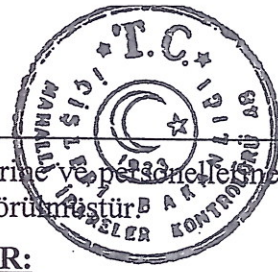
Vekâleten yürütülen müdürlüklere, mevzuatta belirlenen gerekli şartları taşıyan memurların görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavlarına girmesi suretiyle asaleten görevlendirmelerinin yapılması,

Sözleşmeli personel çalıştırılmasında 5393 sayılı Belediye Kanununun 49. maddesinde belirtilen "tam zamanlı sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamaz, kısmi zamanlı olarak çalıştırılacak personel sayısı yukarıda ilgili maddede belirtilen her unvan için birden fazla olamaz ve bunlarla yapılacak sözleşme süresinin takvim yılını aşamayacağı, bunlardan yaptıkları başka işler sebebiyle herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi olanlar için sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primi yatırılmaz ve aynı kişi birden fazla belediye veya bağlı kuruluştaki çalıştırılmaz." hükümlerine titizlikle riayet edilmelidir.

3- Ergene Belediyesinin, hizmetlerini Ulaş, Marmaracık, Velimeşe ve Sağlık mahallelerinde yer alan hizmet binalarında yürütüldüğü; fen işleri, hukuk işleri, insan kaynakları, emlak ve istimlak müdürlüklerinin Marmaracık Mahallesi de yer alan hizmet binasında; kültür işleri müdürlüğünün Sağlık mahallesi de yer alan hizmet binasında; muhtarlık işleri müdürlüğünün de Velimeşe mahallesi de yer alan hizmet binasında bulunduğu incelenmiştir.

Birçok mahalle ve beldenin birleştirilmesi suretiyle ihdas edilen Ergene İlçesinin şartları göz önünde bulundurularak belediye hizmetlerinin günün gerekliliklerine uygun, etkili ve verimli bir şekilde ifa edilebilmesi için, belediyenin maddi imkânları doğrultusunda ilçe sakinlerinin kolaylıkla ulaşabileceği bir mahalde yeni bir hizmet binasının yapılması ve bütün birimlerin tek çatı altında toplanması sağlanmalıdır. Ayrıca belediye hizmetlerinin tüm vatandaşlar için olduğu

unutulmayarak; engelli ve yaşlı vatandaşların belediye hizmetlerini ve personellerine kolaylıkla ulaşabilmeleri için gerekli tedbirlerin alınması tavsiyeye değer görülmüştür.



### **BELEDİYE MECLİSİ İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLER:**

4- Meclis toplantılarına ait dosyalarda ihtisas komisyonu raporlarının ilan edildiğine ilişkin belgenin mevcut olmadığı incelenmiştir.

2019 yılı Ocak ayına ait meclis toplantısı örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 24. maddesinde; belediye meclisi, üyeleri arasından en az üç en fazla beş kişiden oluşan ihtisas komisyonları kurabilir. Komisyonların bir yılı geçmemek üzere ne kadar süre için kurulacağı aynı meclis kararında belirtilir.

Komisyon raporları alenîdir, çeşitli yollarla halka duyurulur ve isteyenlere meclis tarafından maliyetlerini aşmamak üzere belirlenecek bedel karşılığında verilir.

Şeklinde hükümler mevcuttur.

Bundan böyle 5393 sayılı Belediye Kanununun 24. maddesi ve Belediye Meclis Çalışma Yönetmeliğinin 21. maddesi gereğince imar ve bayındırlık komisyonunun en fazla on iş günü, diğer komisyonların ise beş iş günü toplanarak kendisine havale edilen işleri sonuçlandırıp, raporunu meclise sunduktan sonra komisyon raporunun çeşitli usullerle halka duyurulması ve duyuru yapıldığına ait belgelerin tanzim edilerek meclis kararları dosyasında muhafaza edilmesi sağlanmalıdır.

5- Komisyon raporlarına ilişkin bedel tespiti yapıldığını belirten evrakın meclis kararları dosyasında mevcut olmadığı incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 24. maddesinde; komisyon raporları alenîdir, çeşitli yollarla halka duyurulur ve isteyenlere meclis tarafından maliyetlerini aşmamak üzere belirlenecek bedel karşılığında verileceği,

Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinin 21. maddesinde ise komisyon raporlarının aleni olduğu, çeşitli yollarla halka duyurulması ve raporlardan isteyenlere meclis tarafından maliyetlerini aşmamak üzere belirlenecek bedel karşılığında verileceği,

Hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanununun 24. maddesi ve Belediye Meclis Çalışma Yönetmeliğinin 21. maddesi gereğince komisyon raporlarına ait bedel tespitlerinin belediye meclisi tarafından belirlenmesi ve isteyen olduğu takdirde meclis tarafından belirlenen bedel karşılığında raporların verilmesi sağlanmalıdır.

6- Denetim komisyonu seçimlerinde her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle yapıldığına dair belgelerin kararlarda bulunmadığı incelenmiştir.

2019 yılı Ocak ayı meclis denetim komisyonu seçimi kararı örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 25. maddesinde: "İl ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisi, her ocak ayı toplantısında belediyenin bir önceki yıl gelir ve giderleri ile bunlara ilişkin hesap kayıt ve işlemlerinin denetimi için kendi üyeleri arasından gizli oyla ve üye sayısı üçten az beşten çok olmamak üzere bir denetim komisyonu oluşturur. Komisyon, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşur." denilmektedir.

Yapılan seçimlerde bu hususa dikkat edilmesi, karar ve tutanak metinlerinde belirtilmesi sağlanmalıdır.

7- İmar komisyonuna havale edilen işlerin 10 iş gününde bitirilmediği incelenmiştir.

02.01.2020 tarihinde imar komisyonuna havale edilen işlerin 21.01.2020 tarihinde bitirilmesi örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 24. ve Belediye Meclis Çalışma Yönetmeliğinin 21. maddelerinde; meclis toplantısını müteakip imar komisyonu en fazla on iş günü, diğer komisyonlar ise beş iş günü içinde kendilerine havale edilen işleri sonuçlandırır. Komisyonlar



kendilerine havale edilen işlerle ilgili raporlarını bu sürenin sonunda meclise sunmadıkları takdirde, konu meclis başkanı tarafından doğrudan gündeme alınır. Hükümleri mevuttur.

Bundan böyle imar komisyonuna havale edilen işlerin süresinde bitirilmesi sağlanmalıdır.

**8-** Meclis toplantı tutanağının içeriğinin müzakereleri içerecek şekilde olmadığı, içeriğinin yetersiz olduğu görülmüştür.

2020 yılı meclis toplantı tutanakları örnek olmakla birlikte uygulama geneldir.

Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinin 16. maddesine göre; Meclis görüşmeleri kâtip üyelerce tutanağa geçirildikten sonra, kararlarda tutanaklara dayalı olarak yazılır başkan ve kâtip üyelerce imzalanır.

Denildiğinden, meclis tutanakları ve meclis kararlarının haricinde "meclis karar özetleri" yazılmasına gerek bulunmadığı bilinmeli, ayrıca meclis müzakereleri sırasındaki tüm görüşmeleri kapsayacak şekilde meclis tutanakları tutulmalıdır.

**9-** Gündeme ilişkin öneriler için meclis kararı alındığı incelenmiştir.

04.03.2020 tarih ve 22 sayılı meclis kararı örnektir.

Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinin 8. maddesine göre: "Gündem, belediye başkanı tarafından belirlenir ve toplantı günü de belirtilerek üyelere en az üç gün önceden bildirilir. Üç günün hesabında duyuru günü ile toplantı günü hesaba katılmaz. Meclis üyelerine bildirim, imza karşılığı gündemin teslimi, taahhütlü posta, telefon, faks, belediye web sitesinde yayımlama, elektronik posta gibi ispat edici yöntemlerden biri veya birkaçı kullanılarak yapılır. Telefonla bildirimde, bildirim hangi numaralı telefonla, ne zaman ve kimin tarafından yapıldığı hususunda bildirim yapan kişi tarafından imzalanmış bir belge düzenlenir.

Gündem, çeşitli yollarla halka da duyurulur. Bu duyuru, meclis toplantı salonunun girişine ve belediye ilân panosuna veya halkın yoğun olarak bulunduğu ve gelip geçtiği yerlere ilân asılarak; gazete, hoparlör, internet, radyo ve televizyon yayını gibi yöntemlerden biri veya birkaçı kullanılarak yapılır.

Meclis toplantılarının ilk gününde belediye başkanı ve üyeler belediyeye ait işlerle ilgili konuların gündeme alınmasını önerebilir. Öneri, toplantıya katılanların salt çoğunluğunun kabulü ile gündeme alınır." Denilmektedir.

Bu nedenle karar niteliğinde olmayan bu gibi hususlar meclis tutanaklarında belirtilmesin yeterli olduğu için ayrı bir meclis kararı alınması gerekmemektedir.

**10-** Belediye meclisince kamulaştırma kararı alındığı incelenmiştir.

01.07.2020 tarih ve 47 sayılı belediye meclisi kararı örnektir.

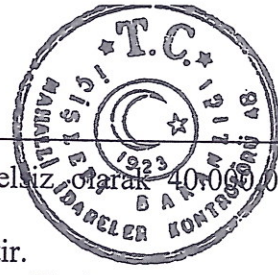
5393 Sayılı Belediye Kanununun 34. maddesi hükmü uyarınca, yıllık çalışma programına alınan işlerle ilgili kamulaştırma kararlarını almak ve uygulamak belediye encümeninin görevi olduğundan, belediye encümeninin yetkisi dâhilinde olmayan konularda Belediye meclisince ayrıca karar alınmasına gerek bulunmadığından bu gibi konularda ayrıca belediye meclisince karar alınmamalıdır.

**11-** Park, bahçe, sokak gibi yerlere verilen Şehit isimlerinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına yapılması gereken bildirimlerin yapılmadığına dair tutanağın olmadığı incelenmiştir.

01.07.2020 tarih ve 53 sayılı meclis kararı örnektir.

Aile Ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Şehit Yakınları Ve Gaziler Dairesi Başkanlığı Şehitlerimizin İsimlerinin Yaşatılması ve Yakınlarına Yapılacak Yardımlara İlişkin Usul ve Esasların 5. maddesine göre: "Bu Usul ve Esasların yürürlüğe girdiği tarihten sonra, meydan, bulvar, cadde, sokak, okul, havalimanı, park, askeri birlik, karakol ve benzeri yerlere isim verme işlemi yapacak olan kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar; kendi mevzuatlarına göre karar almadan önce verilecek şehit ismi için Ek: 1 de bulunan tabloya gerekli bilgileri girerek Değerlendirme Komisyonuna iletilir, Komisyon tarafından onaylanan şehit isimleri Daire Başkanlığınca modüle işlenir ve yazıyla da isim verecek olan kurum ve kuruluşa bildirilir. Değerlendirme Komisyonu oyçokluğu ile karar alır." denilmektedir.

Bu hükümler uyarınca Şehit isimlerinin park, cadde ve benzeri yerlere verilmesi konusunda mevzuata uygun işlem yapılması sağlanmalıdır.



12- Belediye meclisi tarafından belediye şirketine bedelsiz olarak 40.000 m<sup>2</sup>'lik arsanın 5 yıl süreyle tahsis edildiği incelenmiştir.

02.05.2019 tarih ve 63 sayılı belediye meclisi kararı örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 75. maddesine göre: Kendilerine ait taşınmazları, aslı görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür. Kamu kurum ve kuruluşlarına belediyeler, bağlı kuruluşları ve belediye şirketlerince devir veya tahsis edilen taşınmazlar, kamu konutu ve sosyal tesis olarak kullanılamaz." Denilmektedir.

Mevzuat hükümlerine göre belediye tarafından taşınır ve taşınmaz mallarının belediye şirketine tahsis edemeyeceği, ihalesiz kiraya veremeyeceği bilinmeli, bundan böyle mevzuata uygun işlem yapılması sağlanmalıdır.

13- Meclis toplantı gündeminin belediye başkanı tarafından belirlendiğine dair herhangi bir belgenin bulunmadığı incelenmiştir.

2019 yılı Ocak ayı meclis toplantısı örnek olmakla birlikte uygulama geneldir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 21. maddesine göre her ayın ilk günündeki belediye meclis gündemi belediye başkanı tarafından belirlenerek en az üç gün önceden üyelere bildirilir ve çeşitli yöntemlerle halka duyurulur.

Kanun hükmüne uygun şekilde gündemin belediye başkanı tarafından belirlendiğini gösterir belgelerin düzenlenmesi sağlanmalıdır.

#### **BELEDİYE ENCÜMENİ İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLER:**

14- Belediye encümeni kararı ile mülkiyeti kendisinde olan taşınmazın üzerinde başka kurum lehine sınırlı ayni hak tesis ettiği incelenmiştir.

21.01.2020/11, 12.06.2018/240 tarih ve sayılı encümen kararları örnektir.

5393 sayılı Kanunun 18. maddesinin (e) bendine göre: "Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek." Belediye meclisinin görev ve yetkisi olduğundan bu işlerin belediye encümenince yapılmaması sağlanmalıdır.

15- Belediye encümen kararı ile özel bir bankadan kullanılacak kredi için belediyenin TESKİ'den her ay doğan ÇTV ve Katı atık bedellerinin bir kısmının bankaya temlik edildiği incelenmiştir.

03.09.2019 tarih ve 385 sayılı encümen kararı örnektir.

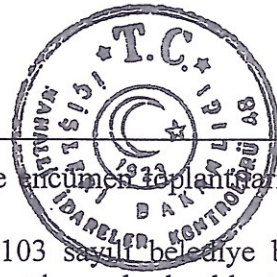
5393 sayılı Kanunun 34. maddesinde encümenin görev ve yetkileri sayılmış olup, gerek ilgili kanunda gerekse diğer mevzuat hükümlerinde encümenin böyle bir yetkisi bulunmamaktadır. Bundan böyle encümenin görev ve yetki alanına girmeyen konularda karar almaması sağlanmalıdır.

16- Çevreyi kirletme kabahati nedeniyle belediye encümeni tarafından idari para cezası verildiği incelenmiştir.

18.01.2018 tarih ve 24 sayılı encümen kararı örnektir.

Kabahatler Kanunu 41. maddesinin 7. fıkrasında: "Bu kabahatler dolayısıyla idarî para cezasına belediye sınırları içerisinde belediye zabıta görevlileri, belediye sınırları dışında kolluk görevlileri karar verir." Denilmektedir.

Bundan böyle encümenin görev alanına giremeyen konularda karar almaması sağlanmalıdır.



17- Yapılan incelemelerde belediye başkanının, belediye encümeni toplantılarına hemen hemen hiç başkanlık etmediği incelenmiştir.

Uygulama genel olmakla birlikte 27.03.2017 tarih ve 103 sayılı belediye başkanının yazısı ile Belediye Başkan yardımcısı Hülya İNCİ encümen toplantılarına başkanlık etmek üzere görevlendirilmesi örnektir.

5393 sayılı Kanununun 33. maddesinde: Belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında; a) İl belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği iki üye olmak üzere yedi kişiden, b) Diğer belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği iki üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği bir üye olmak üzere beş kişiden, Oluşur. Belediye başkanının katılmadığı toplantılarda, belediye başkanının görevlendireceği başkan yardımcısı veya encümen üyesi, encümene başkanlık eder. Encümen toplantılarına gündemdeki konularla ilgili olarak ilgili birim amirleri, belediye başkanı tarafından oy hakkı olmaksızın görüşleri alınmak üzere çağrılabilir." Denilmektedir.

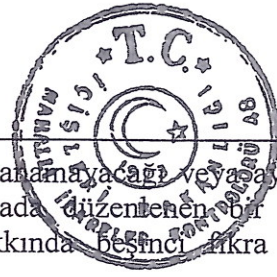
Belediye encümenine başkanlık etmek belediye başkanının asli görevi olduğundan, geçerli bir mazeret veya durumun vuku bulmadığı haller haricinde encümene kendisinin başkanlık etmesi sağlanmalıdır.

18- Ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapılan yapılar hakkında 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesine göre idari para cezası verildiği ve 32. maddesine göre de yapıyı ruhsata uygun hale getirmesi veya ruhsat alması için 1 ay mühlet verildiği ancak bu süre geçtikten sonra ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapılan yapılar hakkında yıkım kararı alınmadığı incelenmiştir.

12.06.2018 tarih ve 238 sayılı encümen kararı konuya örnek olmakla birlikte uygulama geneldir.

İmar Kanunu 32. maddesinde: "Bu Kanun hükümlerine göre; ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine veya ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılarda projelerine ve ilgili mevzuatına aykırı yapı yapıldığı ilgili idarece tespiti, fenni mesulce tespiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma muttali olunması üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumu tespit edilir. Yapı mühürlenerek inşaat derhal durdurulur. Yapının imar mevzuatına aykırı olduğuna dair bilgi, tapu kayıtlarının beyanlar hanesine kaydedilmek üzere ilgili idaresince tapu dairesine en geç yedi gün içinde yazılı olarak bildirilir. Aykırılığın giderildiğine dair ilgili idaresince tapu dairesine bildirim yapılmadan beyanlar hanesindeki kayıt kaldırılmaz. Durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılır. Bu tebligatın bir nüshası muhtara bırakılır, bir nüshası da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne gönderilir. Bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde yapı sahibi, yapısını ruhsata uygun hale getirerek veya ruhsat alarak, belediyeden veya valilikten mühürün kaldırılmasını ister. Ruhsata aykırılık olan yapıda, bu aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonunda anlaşılırsa, mühür, belediye veya valilikçe kaldırılır ve inşaatın devamına izin verilir.

Aksi takdirde, ruhsat iptal edilir, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan bina, belediye encümeni veya il idare kurulu kararını müteakip, belediye veya valilikçe yıktırılır ve masrafi yapı sahibinden tahsil edilir. Yapı tatil tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren bir ay içinde yapı sahibi tarafından yapının ruhsata uygun hale getirilmediğinin veya ruhsat alınmadığının ilgili idaresince tespit edilmesine rağmen iki ay içinde hakkında yıkım kararı alınmayan yapılar ile hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen altı ay içinde ilgili idaresince yıkılmayan yapılar, yıkım maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabilir veya yıktırılabilir. Yıkım maliyetleri %100 fazlası ile ilgili idaresinden tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilememesi halinde ilgili idarenin 5779 sayılı Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunur. Tahsil olunan tutarlar, Bakanlığın döner sermaye işletmesi



hesabına gelir olarak kaydedilir. İdare tarafından ruhsata bağlanamayan yapılar ve yapı aykırılıkların giderilemeyeceği tespit edilen yapıların ruhsatı üçüncü fıkrada düzenlenen bir aylık süre beklenmeden iptal edilir ve mevzuata aykırı imalatlar hakkında beşinci fıkraya hükümleri uygulanır." Denilmektedir.

Bu mühlet süresi geçtikten sonra ilgili Kanun maddesinin son fıkrası gereğince yıkım kararı alınması ve bu kararın uygulanması sağlanmalıdır. Söz konusu yapılar için Kanun hükmüne uygun idari işlemlerin en kısa zamanda yapılması sağlanmalıdır, aksi halde ilgilileri hakkında idari ve cezai sorumluluk doğacağı bilinmelidir.

### **EVRAK VE YAZI İŞLERİ**

**19-** Belediye encümen ve meclis karar defterleri tutularak; encümen ve meclis kararlarının bu defterlere yazıldığı incelenmiştir.

Gerek 5393 sayılı Belediye Kanununda gerek Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinde ve de diğer mevzuat hükümlerinde bu defterlerin tutulması hususunda bir zorunluluk olmadığından artık bu defterlerin tutulmaması, ayrıca bu tip büro işleri için e-Belediye kapsamında EBYS modüllerinin aktif kullanılması sağlanmalıdır.

Bu sayede gereksiz kırtasiyeciliğin önüne geçilmesi, personelin verimli kullanılması ve de zamandan tasarruf adına çağın gereklerine uygun davranılmalıdır.

**20-** İçişleri Bakanlığına bağlı geçilmesi zorunlu e-Belediye sisteminin kullanılmadığı incelenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun "Ek Madde 3- belediyeler, mevzuatla kendilerine verilen görev ve hizmetlerin yürütülmesi ve vatandaşlar tarafından yapılan başvuruların sonuçlandırılması amacıyla her türlü idari iş ve işlemin yürütüldüğü e-belediye bilgi sistemini kullanır. E-belediye bilgi sistemini kurmaya, işletmeye, veri saklama, veri iletimi ve veri paylaşımı ile ilgili politikaları tespit etmeye, çalışma usul ve esaslarını belirlemeye ve bu sistem ile ilgili merkezî bir hizmet standardizasyonu oluşturmaya İçişleri Bakanlığı yetkilidir."

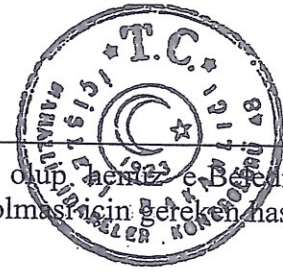
5393 sayılı kanunun "Geçici Madde 10.maddesinde belediyeler, e-belediye bilgi sisteminin kurulduğuna dair bildirim iç işleri bakanlığı tarafından yapılmasından itibaren e-belediye bilgi sistemi ile ilgili çalışmaları bir yıl içinde tamamlar. Benzer sistemi kullanan belediyeler, sistemlerinde bulunan ve e-belediye bilgi sistemi için gerekli olan verileri e-belediye bilgi sistemini kullanmaya başladıkları tarihten itibaren bir yıl içinde e-belediye bilgi sistemine aktarır. İçişleri bakanı, gerektiğinde bu süreyi bir katına kadar uzatabilir." şeklinde düzenleme yapılarak **e-Belediye Bilgi Sistemi kanunlaşmış ve tüm belediyelerin e-Belediye Bilgi Sistemine dahil olmasının zorunlu hale geldiği hüküm altına alınmıştır.**

İçişleri Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığının 19.04.2019 tarih ve 1487 sayılı valiliklere gönderdiği yazısında; e-Belediye Bilgi Sistemi belediyelerin kendi içinde ve tüm kamu kurum ve kuruluşları ile elektronik ortamda kesintisiz yazışma yapması, ihtiyaç olan verilere tek noktadan sağlanacak entegrasyonla ulaşması, hizmetlerin kolayca e-Devlet kapısına taşınması, zaman zaman mekândan bağımsız hizmet sunma ve Belediyeyi yönetme imkanı sağlayan vatandaş odaklı yerel yönetim anlayışına uygun, ortak sistem altyapısında çalışan ülkemizin temel bilgi sistemlerinden birisidir.

E-Devlet zaman planında tüm belediyelerin yararlına bileceği, elektronik belge yönetim sistemi (EBYS) ve ruhsat bilgi sistemi (RUBİS) modüllerinin hazırlanarak belediyelerin kullanımına sunulması sorumluluğu bakanlığımıza verilmiştir. Proje toplam 68 modülden oluşmaktadır. Yönetim bilgi sistemine tekâmül eden 48 modülün bakanlığımızca yapılmasına karar verilmiştir.

E-Belediye bilgi sistemi projesinin ortak veri tabanı ve alt yapıda standart yazılımlar ile çalışması tüm belediyelerin bilgi güvenliği standartlarında çalışmasına, siber tehditlere karşı standart tedbirlerin alınması ve kişisel verilerin gereği gibi korunmasına imkân sağlayacaktır.

E-Belediye Bilgi Sisteminin belediyeler tarafından kullanılmasıyla ilgili yasal ve idari düzenlemeler ile sistemin getirdiği avantajlar göz önünde bulundurulduğunda; belediyelerin



başka bilgi sistemine yatırım yapması uygun görülmemekte olup, henüz e-Belediye Bilgi Sistemine dâhil olmayan belediyelerin bir an önce sisteme dâhil olması için gereken hassasiyetin gösterilmesi hususunda

Denildiğinden,

Uygulamada e-Belediye sistemi kullanılmadığından; sunulan hizmetlerin e devlet kapısına aktarılmasını amaçlayan e-içişleri yazım geliştirme ve idame projesi kapsamında geliştirilen yerel yönetim modüllerinin e-belediye bilgi sistemi projesi kapsamında belediyelerin kullanımına entegre edilmesi amaçlanarak, dikkate gerekli altyapı ve eğitim çalışmalarına başlanması sağlanmalıdır.

### İNŞAN KAYNAKLARI İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLER:

**21-** Ergene Belediyesinin denetime tabi dönemde 01.Personel Giderleri tertibinin gerçekleşen en son yıl gelirinin yeniden değerlendirilmek suretiyle bulunan tutarına oranının aşağıda belirtilen şekilde olduğu incelenmiştir.

Uygulama Yılı	Gerçekleşen En Son Yıl Bütçe Geliri	VUK YDO (%)	Yeniden Değerlenmiş Bütçe Geliri	Personel Giderleri Toplamı	Personel Giderleri Oranı (%)
	A	B	A+(A*B)= C	D	(D/C)= E
2016	54.631.080,99	5,58	57.679.495,31	8.368.474,95	14,51%
2017	96.551.383,04	3,83	100.249.301,00	9.148.227,82	9,13%
2018	78.654.729,61	14,47	90.036.068,98	10.467.787,65	11,63%
2019	105.578.545,45	23,73	130.632.334,28	12.158.439,11	9,31%

2020 yılı hesapları kesinleşmemiş olması hasebiyle hesaplama dâhil edilmemiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49. maddesinde;

"Belediyenin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşamaz. Nüfusu 10.000'in altında olan belediyelerde bu oran yüzde kırk olarak uygulanır. Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamaz. Yeni personel alımı nedeniyle bu oranın aşılması sebebiyle oluşacak kamu zararı, zararın olduğu tarihten itibaren hesaplanacak kanunî faiziyle birlikte belediye başkanından tahsil edilir. Personelin her türlü alacakları zamanında ve öncelikle ödenir."

5393 sayılı Belediye Kanununun geçici 1. maddesinde;

"Bu Kanunun yayımı tarihinde personel giderlerine ilişkin olarak 49 uncu maddede belirtilen oranları aşmış olan belediyelerde bu oranların altına ininceye kadar, boş kadro ve pozisyon bulunması ve bütçe imkânlarının yeterli olması kaydıyla 01.01.2005 tarihinde mevcut memur ve sözleşmeli personel sayısının yüzde onunu geçmemek üzere İçişleri Bakanlığınca zorunlu hâllere münhasır olacak şekilde verilecek izin dışında ilâve personel istihdam edilemez. Geçici iş pozisyonları için önceki yıldan fazla olacak şekilde vize yapılamaz."

Hükümleri mevcuttur. Yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere personel giderlerinin gerçekleşen en son yıl gelirinin yeniden değerlendirilmek suretiyle bulunan tutarına oranının 2016 yılında (14,51), 2017 yılında (9,13), 2018 yılında (11,63) ve 2019 yılında (9,31) şeklinde tekemmül ettiği, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49. maddesi kapsamında yüzde otuz olarak uygulanacak olan personel giderleri yasal sınırının 2019 yılında aşılmadığı incelenmiştir.

**22-** Ergene Belediyesinin 2016 ve 2019 yılları arasında 01.Personel Giderleri tertibi ile şirket personelinin net maaş tutarının gerçekleşen en son yıl gelirinin yeniden değerlendirilmek suretiyle bulunan tutarına oranının aşağıda belirtilen şekilde olduğu incelenmiştir.



Uygulama Yılı	Gerçekleşen En Son Yıl Bütçe Geliri	VUK YDO (%)	Yeniden Değerlenmiş Bütçe Geliri	Personel Giderleri Toplamı	Personel Giderleri Oranı (%)
	A	B	$A+(A*B)= C$	D	$(D/C)= E$
2016	54.631.080,99	5,58	57.679.495,31	13.485.073,48	23,38%
2017	96.551.383,04	3,83	100.249.301,00	14.965.358,99	14,93%
2018	78.654.729,61	14,47	90.036.068,98	17.775.229,75	19,74%
2019	105.578.545,45	23,73	130.632.334,28	20.062.751,94	15,36%

2018 ve 2019 yılına ilişkin şirket personelinin net maaş tutarı olarak belediye mali hizmetler birimi tarafından Kontrolörlüğüme sunulan rakamlar esas alınmıştır. Ayrıca 2020 yılı hesaplarının kesinleşmemiş olması nedeniyle hesaplama dâhil edilmemiştir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 24. maddesi ile personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 4/12/2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlar belediyece kurulacak personel şirketinde istihdam edileceği hüküm altına alınmıştır,

28/4/2018 tarihli ve 30405 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kararın ikinci bölümünde işçilere ilişkin personel giderlerinin toplam giderler içindeki payına ilişkin üst sınırlar belirlenmiştir.

Usul ve Esasların 5. maddesine göre;

1)İdarelerin, şirket personeli de dâhil yıllık toplam personel giderleri, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşamaz. Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar idare şirketlerine yeni personel alımı yapılamaz.

2)Doğrudan hizmet alım sözleşmesi kapsamında çalışan işçi sayısı, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 24 üncü maddesine göre işçi statüsünde geçişe esas sözleşme kapsamında o iş için öngörülen işçi sayısını aşamaz. Ancak birinci fıkradaki oranın altında kalan idarelerin şirketleri; bu oranın aşılmaması kaydıyla, işten ayrılanların yerine ve iş artışının zorunlu olduğu durumlarda idarenin talebi üzerine yeni işçi alımı yapabilir. İdareler, belirlenen oranın aşılmaması kaydıyla personel çalıştırılmasına dayalı yeni hizmetlerini şirketlerine gördürebilir ve bu amaçla şirketler tarafından yeni işçi alımı yapılabilir.

3)Birinci fıkrada belirlenen oranı aşan idareler tarafından İçişleri Bakanlığından izin alınmaksızın şirketlerine işçi alımı yapılamaz.

4)İdare tarafından şirkete personel gideri için yapılacak aylık ödemelerin toplamı, hizmet alımı sözleşmesinde öngörülen işçi ücretleri esas alınarak hesaplanan;

a) Asgari İşçilik maliyeti,

b) Asgari işçilik maliyeti üzerinden hesaplanan %4 sözleşme giderleri ve genel giderler,

c) İşçilikle bağlantılı aynı giderler,

ç) Asgari işçilik maliyeti ve işçilikle bağlantılı aynı giderler toplamı üzerinden %7'ye kadar belirlenecek kâr,

Dâhil işçilik giderleri toplamını aşamaz. İşçi ücretlerinin tespitinde asgari ücrette meydana gelen artışlar dikkate alınır. Asgari işçilik maliyeti, sözleşme giderleri ve genel giderler ile işçilikle bağlantılı aynı giderler ve kâr oranı, kamu ihale mevzuatı esas alınarak belirlenir.

5) Şirketin toplam giderleri içinde, işçilere ilişkin personel giderlerinin tutarı dördüncü fıkra hükümlerine göre şirkete yapılan aylık personel ödemelerinin miktarını geçemez. Şirketin



idareye sunduğu personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri dışındaki diğer faaliyetlerinde çalışan işçilere ilişkin giderler, bu tutarın tespitinde dikkate alınmaz.

İçişleri Bakanlığı Mülga Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün 30.04.2018 tarihli genelgesinde; idarelerin şirket personeli de dâhil yıllık personel giderlerinin hesaplanmasında, doğrudan hizmet alımı kapsamında idarede istihdam edilen şirket işçileri ile yönetici ve destek personeline ödenen net ücretin toplamının dikkate alınacağı belirtilmiştir.

Bu kapsamda, personel limited şirketi ile ilgili olarak İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karara göre işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır.

**23-** 2019 yılında seçilen meclis üyesi Merdin CANTAŞ'ın 2020 yılında mal beyanı vermediği incelenmiştir.

3628 sayılı Kanununun 6. maddesinin (c) fıkrasında; seçimle gelinen görevlerde seçimin kesinleşmesi tarihini izleyen iki ay, içinde mal beyanı vermeleri gerektiği,

Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetmeliğinin 9. maddesinin (c) fıkrasında; seçimle gelinen görevlerle, seçimin kesinleşme tarihini izleyen iki ay içinde mal beyanı vermeleri icap ettiği, belirtilmiştir.

Bu itibarla 3628 sayılı Kanununun 6. maddesinin (c) fıkrası ve Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetmeliğinin 9. maddesinin (c) fıkrası uyarınca yeni seçilen meclis üyelerinin seçimin kesinleşme tarihini izleyen iki ay içinde mal beyanı vermeleri gerekmektedir.

Aksi halde 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet Ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 10. maddesine göre 6. maddede belirtilen sürelerde mal bildiriminde bulunmayanlara ihtarda bulunulup, ihtarın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde mazeretsiz olarak bildirimde bulunmayanlara üç aya kadar hapis cezası verileceği, soruşturma ile ilgili olarak verilen süre zarfında mal bildiriminde bulunmayanlara üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verileceği unutulmamalıdır.

Ayrıca 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet Ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 17. maddesinde Bu Kanunda ve 18.6.1999 tarihli ve Bankalar Kanununda yazılı suçlarla, irtikâp, rüşvet, basit ve nitelikli zimmet, görev sırasında veya görevinden dolayı kaçakçılık, resmî ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarının açıklanması veya açıklanmasına sebebiyet verme suçlarından veya bu suçlara iştirak etmekten sanık olanlar hakkında 2.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz. Hükümleri mevcuttur. Bu itibarla mal bildirimini ile ilgili suçlarda 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmayacağı, 3628 sayılı Kanununun 18. maddesi gereğince mal bildirimine ait suçun ihbarının doğrudan Cumhuriyet Başsavcılıklarına yapılacağı bilinmelidir.

**24-** Memurlar tarafından alınan hastalık raporlarının hastalık izinlerine çevrilmediği incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları ile Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğinin "Hastalık izni verilmesi" başlıklı 7. maddesinde;

"Memurlara hastalık raporlarında gösterilen süreler kadar hastalık izni verilir.

Hastalık izni, memurun görev yaptığı kurum veya kuruluşun izin vermeye yetkili kıldığı birim amirlerince verilir. Yurt dışında verilecek hastalık izinlerinde misyon şefinin onayı zorunludur.

Kamu hizmetlerinde aksamaya yol açılmaması ve bu Yönetmelik ile belirlenen usul ve esaslara uygunluğunun tespit edilebilmesi için, hastalık raporlarının aslının veya bir örneğinin en geç raporun düzenlendiği günü takip eden günün mesai saati bitimine kadar elektronik ortamda veya uygun yollarla bağlı olunan disiplin amirine intikal ettirilmesi; örneği gönderilmiş ise, rapor süresi sonunda raporun aslının teslim edilmesi zorunludur. Yıllık iznini yurtdışında geçiren



memurların aldıkları hastalık raporları, dış temsilciliklerce onaylanmalarını müteakik en geç izin bitim tarihinde disiplin amirlerine intikal ettirilir.

Geçici görev veya vekâlet sebebiyle diğer kurumlarda görevli memurlara görev yaptıkları kurumların izin vermeye yetkili amirlerince, yurtdışında geçici görevli memurlara ise misyon şeflerince hastalık izni verilir.

Bu Yönetmelik ile tespit edilen usûl ve esaslara uyulmaksızın alınan hastalık raporlarına dayanılarak hastalık izni verilemez. Hastalık raporlarının bu Yönetmelik ile tespit edilen usûl ve esaslara uygun olmaması hâlinde bu durum memura yazılı olarak bildirilir. Bu bildirim üzerine memur, bildirim yapıldığı günü takip eden gün göreve gelmekle yükümlüdür. Bildirim yapıldığı hâlde görevlerine başlamayan memurlar izinsiz ve özürsüz olarak görevlerini terk etmiş sayılarak haklarında 657 sayılı Kanun ve özel kanunların ilgili hükümleri uyarınca işlem yapılır.

Hastalık izni verilebilmesi için hastalık raporlarının, geçici görev ve kanunî izinlerin kullanılması durumu ile acil vakalar hariç, memuriyet mahallindeki veya hastanın şevkinin yapıldığı sağlık hizmeti sunucularından alınması zorunludur.

Hastalık raporlarının fenne aykırı olduğu konusunda tereddüt bulunması hâlinde, memur hastalık izni kullanıyor sayılmakla birlikte Sağlık Bakanlığınca belirlenen ve memurun bulunduğu yere yakın bir hakem hastaneye sevk edilir ve sonucuna göre işlem yapılır. Hakem hastane sağlık kurulları bu nitelikteki başvuruları öncelikle sonuçlandırır."

Hükmü mevcut olup, yasa hükümleri çerçevesinde alınan hastalık raporlarının hastalık izinlerine çevrilmesi gerektiği ve idareye örneği intikal ettirilmiş hastalık raporlarının rapor süresi sonunda aslının teslim edilmesinin zorunlu olduğu bilinmelidir.

**25-** Mal bildirimlerinin düzenlenmesi ve verilmesinde bazı yanlışlıklar yapıldığı incelenmiştir.

Belediye Başkanı Rasim YÜKSEL'in 2017 yılında edindiği taşıtı 2020 yılında mal bildirim beyannamesi düzenleyerek beyan etmesi örnektir.

3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 6. maddesi mal bildirimlerinin ne zaman verilmesi gerektiğini düzenlemiştir. İlgili maddenin (d) bendine göre mal varlığında önemli bir değişiklik olduğunda bir ay içinde mal bildiriminde bulunulması zorunludur. Aksi halde aynı Kanunun 10. maddesine göre bildirimlerin verileceği mercilerce iltarda bulunulur. İhtarın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde mazeretsiz olarak bildirimde bulunmayana üç aya kadar hapis cezası verilir.

Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetmeliğin 8. maddesinin (a) ve (b) bendine sayılanlar göre mal bildirimine konu teşkil eder. (b) bendinde belirtilen mal, hak, alacak, borç ve gelirlerin ayrı ayrı toplam değerleri tek kalem halinde gösterilir. Mal Bildirim Beyannamelerinde, kendisi, eşi ve velayeti altında bulunan çocukların gösterilmesi gerektiği bilinmeli, Mallar, mal bildirim tarihindeki değerleri esas alınmak suretiyle beyan olunur. Bundan böyle mal bildirimlerinde mevzuat hükmüne riayet edilmesinde daha dikkatli davranılması sağlanmalıdır.

**26-** Ergene Belediyesinde memurların yıllık izinlerinin plansız kullandırıldığı incelenmiştir.

Belediyenin mevcut personel durumu göz önüne alındığında, belediyede iş ve işlemlerinde aksama yaşanmaması için yıllık izinlerin önceden belirlenecek bir plan-program dâhilinde kullandırılması tavsiyeye değer görülmüştür.

**27-** Denetime tabi dönemde işçi personellere yıllık izinlerinin düzenli olarak kullandırılmadığı incelenmiştir.

Kadrolu işçiler Erdem ERKAN'ın 206 gün, Esra GÜVENÇ'in 167 gün, Mücahit TAŞKIN'ın 162 gün ve Muzaffer ŞAŞMAZ'ın 175 gün yıllık izin hakkının birikmiş olması örnektir.

4857 sayılı İş Kanununun;



"Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri" başlıklı 53. Maddesinde; işyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verileceği, ...

"Sözleşmenin sona ermesinde izin ücreti" başlıklı 59. Maddesinde ise; iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretinin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, bu ücrete ilişkin zamanaşımı iş sözleşmesinin sona erdiği tarihten itibaren başlayacağı,

Sözleşmenin sona ermesinde izin ücreti başlıklı 59. Maddesinde; iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretinin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği,

"Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103. Maddesinde; yıllık ücretli izni Kanununun 56. maddesine aykırı olarak bölen veya izin ücretini 57. maddenin üç ve dördüncü fıkralarında belirtilen usule aykırı olarak ödeyen veya eksik ödeyen veya 59. maddedeki hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60. maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası idari para cezası verileceği,

Hususları hüküm altına alınmıştır. İşçi personelin yasal izin haklarını kullanmayarak biriktirmeleri sebebiyle bu personellerin herhangi bir sebeple sözleşmesinin sona ermesi halinde belediyenin yüksek miktarlarda izin ücreti ödeme yükümlülüğü altında kalabileceği ayrıca ilgili kanununun 103. Maddesindeki hususlara temas edilmesi halinde yine belediyenin idari para cezası ödemek yükümlülüğü ile karşı karşıya kalabileceği bilinerek, işçi personellere izinleri belli programlar dahilinde kullandırılması sağlanmalıdır.

**28-** Etik sözleşmenin bulunduğu ve komisyonunun kurulduğu incelenmiştir.

**29-** Denetime tabi dönemde; etik kültürün yerleştirilmesine ilişkin belediye personeline herhangi bir eğitim programının düzenlenmediği incelenmiştir.

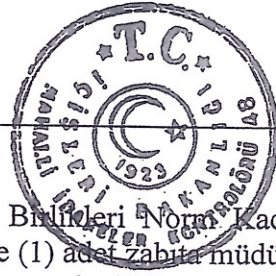
Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 20. maddesinde: "Kamu görevlileri, kamu hizmetlerinin yerine getirilmesi sırasında sorumlulukları ve yükümlülükleri konusunda hesap verebilir ve kamusal değerlendirme ve denetime her zaman açık ve hazır olurlar.

Yönetici kamu görevlileri, kurumlarının amaç ve politikalarına uygun olmayan işlem veya eylemleri engellemek için görev ve yetkilerinin gerektirdiği önlemleri zamanında alırlar.

Yönetici kamu görevlileri, yetkisi içindeki personelin yolsuzluk yapmasını önlemek için gerekli tedbirleri alırlar. Bu tedbirler; yasal ve idari düzenlemeleri uygulamayı, eğitim ve bilgilendirme konusunda uygun çalışmalar yapmayı, personelinin karşı karşıya kaldığı mali ve diğer zorluklar konusunda dikkatli davranmayı ve kişisel davranışlarıyla personeline örnek olmayı kapsar.

Yönetici kamu görevlileri, personeline etik davranış ilkeleri konusunda uygun eğitimi sağlamak, bu ilkelere uyulup uyulmadığını gözetlemek, geliriyle bağdaşmayan yaşantısını izlemek ve etik davranış konusunda rehberlik etmekle yükümlüdür." hükmü ile aynı yönetmeliğin 25. maddesinde: "Kurul, etik kültürün yerleştirilmesi ve geliştirilmesi konusunda her türlü çalışmayı yapar, yaptırır, araştırma, yayın, anket, kamuoyu yoklaması, bilimsel toplantılar ve benzeri etkinlikler düzenler, kamu görevlileri için eğitim programları hazırlar, koordine eder, yürütür veya bu konularda bakanlıklar, diğer kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, mahalli idareler ve konusunda uzman sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapabilir.

Etik davranış ilkelerinin, kamu görevlilerine uygulanan temel, hazırlayıcı ve hizmet içi eğitim programlarında yer alması, kurum ve kuruluş yöneticilerince sağlanır." hükmü yer aldığından, belediye personeline etik kültürün yerleştirilmesi amacıyla etik eğitimi verilmesi sağlanmalıdır.



### ZABITA HİZMETLERİ:

**30-** Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik hükümleri gereğince; belediyede (1) adet zabıta müdürü, (3) adet zabıta amiri, (10) adet zabıta komiseri ve (60) adet Zabıta Memuru kadrosunun bulunduğu, bu kadrolardan 2 adet zabıta amiri, 1 adet zabıta komiseri, 6 adet zabıta memuru kadrosunun dolu olduğu,

Ergene Belediyesinde zabıta işlerinin 1 zabıta müdürü vekili, 1 adet zabıta amiri, 1 zabıta komiseri, 8 zabıta memuru ve görevlendirme ile zabıta biriminde çalışan 8 adet memur ile toplam 19 kişi eliyle yürütüldüğü incelenmiştir.

Mevcut personelin kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilecek seminer ve eğitimlerden faydalandırılarak veya diğer belediyelerle işbirliği yapılarak mevzuat bilgisinin artırılması, daha sonra belediye başkanı tarafından gerekli talimatların verilmesi suretiyle bir program dâhilinde ilçede denetimlerin düzenli bir şekilde yapılması, 11/04/2007 tarih ve 26490 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin 5 ve 6'ncı maddeleri hükümleri çerçevesinde ihtiyaca ve imkâna göre ilçenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, zabıta teşkilatı için ihtiyaç duyulacak norm kadroya uygun olarak zabıta memuru istihdamının yapılması ve yeterli araç-gereçlerle donatılarak Zabıta Hizmetlerine, Yönetmeliğin öngördüğü biçimde işlerlik kazandırılması sağlanmalıdır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4. maddesine göre genel idari esaslara göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerinin memurlar eliyle yürütüleceği, Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 41. maddesine göre zorunlu hallerde belediye memurlarından ihtiyacı karşılayacak sayıda personelin zabıta biriminin sadece büro hizmetlerinde geçici olarak görevlendirilebileceği, geçici görev süresinin bir yıl içinde altı ayı geçemeyeceği; kadrolu işçi personelin destek hizmetleri haricinde resmi üniforma giymek suretiyle asli ve sürekli zabıta hizmetlerinde görevlendirilemeyeceği bilinmelidir.

Ayrıca mevcut görevlendirilmiş personel sayısının Ergene İlçesinin nüfusu, ticari hareketliliği ve iş yükü açısından yeterli olmadığı incelenmiştir.

İlçede çok sayıda işyeri ve fabrikanın bulunması nedeniyle belediye zabıta hizmetlerinin yoğun olduğu; bu yüzden zabıta hizmetlerine verimlilik kazandırmak için bütçe imkânları ve ilgili mevzuat uyarınca zabıta personelinin artırılması, ayrıca belediye zabıtasının çalışmalarını belirli bir program dâhilinde, Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 8. ve 10. maddelerinde belirtilen görevleri öncelikle yerine getirmeleri şartıyla, günlük olarak hangi işlerin yapılacağı belirlenmesi hususunda gereken özen gösterilerek planlanması ve bu plan ve program dâhilinde çalışmaya uygun bir çalışma yöntemi ve ortamının belediye zabıta birimine tahsis edilmesi sağlanmalıdır.

**31-** Nöbet çizelgelerinin zabıta hizmetlerinin 24 saat kesintisiz yürütülmesine olanak tanıyacak şekilde düzenlenmediği, 2 vardiya halinde 16 saat şeklinde çalışıldığı incelenmiştir.

Zabıta Yönetmeliğinin 9. maddesinde; Belediye zabıta hizmetleri resmi tatil günleri de dâhil olmak üzere, günün 24 saati aksatılmadan sürdürüleceği, zabıta personelinin çalışma saatlerinin vardiyalar halinde görevin gereğine göre 24 saat iş 48 saat istirahat veya 12 saat iş 24 saat istirahat şeklinde düzenlenebileceği, belediye zabıta memurlarının haftalık olağan çalışma saatlerinin 48 saati geçmeyecek şekilde düzenleneceği, ancak, personel sayısı az olan zabıtalarda 12 saat iş, 12 saat istirahat şeklinde de düzenleme yapılabileceği, bu uygulamadan dolayı hizmetin sürekliliğini aksatmamak kaydıyla ve bir sıra dâhilinde personele 657 sayılı Kanunun 99 uncu maddesi göz önünde bulundurularak ayrıca haftada bir gün ilave izin verilebileceği" belirtilmiş olduğundan, zabıta teşkilatına gerekli personel istihdamı yapılmak suretiyle zabıta nöbet çizelgesinin yönetmelik hükmüne göre hazırlanarak uygulanması sağlanmalıdır.

**32-** Ergene Belediyesinde düzenli Zabıta Personelinin hizmet içi eğitime tabi tutulmadığı ifade edilmiştir.



Zabıta Personel Yönetmeliğinin "Eğitim" başlıklı 28. maddesi gereğince genel kültürlerini, meslek bilgilerini ve verimliliklerini arttırmak, hizmete yeterliliklerini sağlamak, geliştirmek, gelişen şartların gerekli kıldığı alanlardaki görgülerini arttırmak ve daha üst kadrolara hazırlamak; belirtilen Yönetmeliğin 10. maddesi ile zabıtaya verilen; beldenin düzeni ve esenliğini sağlama, imar, sağlık, kültür ve tabiat varlıklarını koruma, trafik ile ilgili görevlerin yerine getirilmesi amacıyla zabıta amir ve memurlarının hizmet içi eğitime tabi tutularak, eğitim sonuçlarının personelin özlük dosyalarına konulması sağlanmalıdır.

**33-** Zabıta personeline uygulamalı olarak kültür-fizik çalışmaları, atletizm, aletli sporlar, mukavemet ve denge sporları yaptırıldığına dair herhangi bir belge ibraz edilememiştir.

Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin 29 uncu maddesinde; zabıta personelinin fiziki niteliklerinin, hazırlanan spor programları ile destekleneceği, personele; kültür-fizik çalışmaları, atletizm, aletli sporlar, mukavemet ve denge sporları ile uygun görülecek diğer mesleki spor faaliyetleri yaptırılarak iş verimliliklerinin arttırılacağı, zabıta personelinin belirtilen sportif çalışmaları ve mesleki sporları yapabilmesi için gerekli alan düzenlemesi ile araç gereç ve özel spor kıyafetlerinin belediye tarafından temin edileceği, ayrıca bu konuda belediyenin spor ve sosyal tesislerinden yararlanılacağı, zabıta teşkilatına yurt içi ve yurt dışında düzenlenen spor etkinliklerine ve zabıta spor müsabakalarına katılma imkânı sağlanacağı, gönüllü zabıtalardan da bu hak ve imkânlardan istifade edeceği belirtilmiştir.

Bu sebeple zabıta personelinin fiziki niteliklerinin, hazırlanan spor programları ile desteklenmesine, personele; kültür-fizik çalışmaları, atletizm, aletli sporlar, mukavemet ve denge sporları ile uygun görülecek diğer mesleki spor faaliyetleri yaptırılarak iş verimliliklerinin arttırılmasına, zabıta personelinin belirtilen sportif çalışmaları ve mesleki sporları yapabilmesi için gerekli alan düzenlemesine, araç gereç ve özel spor kıyafetlerinin belediye tarafından temin edilmesine, bu konuda belediyenin spor ve sosyal tesislerinden yararlandırılmasına devam edilmelidir.

**34-** Denetimlerin ve düzenlenen idari yaptırım tutanaklarının genelde şikâyet üzerine yapıldığı ifade edilmiştir. Tüketicinin korunması ile ilgili olarak esnaf üzerinde yeterli denetimlerin yapılmamış olduğu anlaşılmıştır.

1608 sayılı Kanun'un 1. maddesinde, belediye meclis ve encümeninin aldıkları kararlara aykırı hareket edenlere para cezası verilmesi,

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesinde belirtilenlere para cezası verilmesi,

394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun'un 10. maddesinde, bu kanun hükmüne uymayanlara para cezası verilmesi,

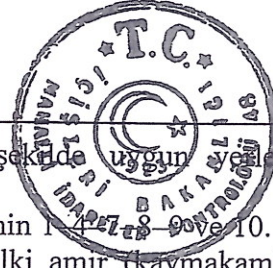
6301 sayılı Öğle Dinlenmesi Kanunu'nun 7. maddesinde, bu kanun hükmüne uymayanlara para cezası verilmesi,

2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 6. maddesinde, Umuma açık eğlence ve istirahat yerlerindeki kurallara uymayanlara para cezası verilmesi gerektiği,

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesinde yetkili makamların emrine aykırı hareket edenlere, 33. maddesinde dilencilik yapanlara, 36. maddesinde gürültü yapanlara, 37. maddesinde mal satmak için başkasını rahatsız edenlere, 38. maddesinde sokakları işgal edenlere, 39. maddesinde kapalı alanda sigara içenlere, 40. maddesinde adres ve kimlik bilgisi vermeyenlere, 41. maddesinde evsel atıkları özgü yerler dışındaki yerlere atanlara, 42. maddesinde izinsiz ilan-reklam yapanlara para cezası verilmesi gerektiği hükme bağlanmıştır.

Belirtilen hükümler başta olmak üzere, Diğer kanunlarda da belirtilen mevzuat hükümlere aykırı hareket edenler hakkında, kamu düzeni ve genel sağlığın korunması amacıyla aykırı eylemde bulunanlar, para cezası ve diğer cezaları tatbik etme yetkisi belediye organlarıncaya kullanılmalıdır.

Ve yine 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun "Etiket" başlıklı 12. maddesi gereğince; ticaret konusu olan ve perakende satışa arz edilen malların veya ambalajlarının yahut kaplarının üzerine kolaylıkla görülebilir, okunabilir şekilde o malın menşei, cinsi ve fiyatı hakkında bilgi bulunan etiket konulmasının, etiket konulması mümkün olmayan



hallerde aynı bilgileri kapsayan bilgilerin görülebilecek şekilde uygun olarak asılması zorunluluğu getirilmiş olduğu;

Yasanın 26.maddesi gereğince, bu Yasanın 25.maddesinin 14. ve 10. fıkralarında belirtilen hususların haricindeki para cezalarının mahalli mülki amir (kaymakam) tarafından verileceği;

Hükme bağlanmıştır.

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde etiketsiz mal, ayıplı mal ve hizmetler, satıştan kaçınma, taksitli ve kampanyalı satışlar ve denetim konularında belediyelere verilen görevleri yerine getirmek belediye zabıtasına görev olarak verilmiştir.

552 sayılı Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Toptancı Halleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin 13.maddesi ile belediyelerin semt pazarlarında malların sağlık kurallarına uygun olarak satışa sunulmasını sağlayıcı satış yeri, çevre ve alt yapı gibi düzenlemeleri yapmakla ve tüketicinin korunmasına yönelik tedbirleri almakla görevli oldukları;

Hükme bağlanmıştır.

Belirtilen Yasa hükümleri göz önünde bulundurularak tüketicinin korunması açısından bu konuda etkin denetimlerin yapılması ve bu konuda tutulacak zabıtların gereği için Kaymakamlık makamına sunulması sağlanmalıdır.

**35-** İlçede düzenli bir Pazar yerinin olmadığı, pazarların sokaklara kurulduğu, kurulan pazar yerlerinde mevzuata uygun seyyar zabıta bürolarının olmadığı incelenmiştir.

Pazar Yerleri Hakkında Yönetmeliğin 6. maddesinde;

"Pazar yerlerinde; a) Pazarıcı ve üretici satış yerleri, b) Zabıta bürosu, c) Çöp toplama yeri, ç) Elektronik tartılar, d) Hoparlör sistemi, e) Aydınlatma sistemi, f) Güvenlik kamerası, g) Tuvalet bulunması zorunludur.

Satış yerlerinin alan büyüklüğü ve kullanımı ile buralardaki tezgâhların ebat ve biçimine ilişkin özellikler, mal teşhirini olumsuz etkilemeyecek, alışveriş için yeterli geçiş yolları bırakacak ve pazar yerlerine standart bir görünüm kazandıracak şekilde ilgili meslek kuruluşunun görüşü alınarak belediye encümenince belirlenir.

Zabıta bürosu, ilgili personelin ihtiyacını karşılayabilecek özellikte ve kapasitede olur. Seyyar kabinler de bu amaçla kullanılabilir.

Pazar yerlerinde oluşan çöplerin kaldırılıncaya kadar tutulacağı çöp toplama yeri, pazar yerinin uygun bir yerinde oluşturulur. Çöp toplama yerlerinin kapasitesi, pazar yerinin büyüklüğü ve iş hacmine göre belirlenir.

Pazar yerlerinde faaliyet gösterenler ile tüketicilerin can ve mal güvenliğini sağlanması amacıyla, pazar yerlerinin kapasitesi göz önünde bulundurularak yeterli sayı ve özellikteki güvenlik kameraları uygun alanlara yerleştirilir.

Tuvaletler, pazar yerlerinin kapasitesi göz önünde bulundurularak ihtiyacı karşılayacak sayıda ve özellikte olur. Bu amacı sağlayacak şekilde, seyyar tuvalet kabinleri veya pazar yerinin çevresinde bulunan tuvaletler de kullanılabilir.

Tüketicilerce satın alınan malların ağırlığının kontrol edilebileceği, ilgili mevzuata uygun elektronik tartılar, pazar yerlerinin giriş ve çıkış noktalarına konulur.

Gerekli görülen duyuruların yapılabileceği uygun ve yeterli kapasitedeki hoparlör sistemi ile pazar yerlerinin yeterli düzeyde aydınlatılmasına imkân sağlayacak aydınlatma sistemi kurulur.

Satış yerlerini kullananların pazar yerine mal getirme, boşaltma ve yükleme işlerini kolaylıkla yapabilmelerine imkân verecek tedbirler belediyece alınır.

Zorunlu tesisler dışında ihtiyaca göre belirlenecek diğer tesisler belediyece oluşturulabilir.

Yönetmelik hükümleri göz önünde bulundurularak modern zabıta yerlerinin kurulması sağlanmalıdır.



### İMAR İŞLERİ:

**36-** Ergene Belediyesinde imar işlerinin biri müdür vekili olmak üzere 3 şehir plancısı, 2 inşaat mühendisi, 2 mimar, 2 harita mühendisi, 1 harita teknikeri, 1 maline teknikeri, 1 jeoloji mühendisi, 3 büro personeli olmak üzere toplam 14 kişi ile yürütüldüğü,

İncelenmiştir.

İmar biriminin personel olarak yeterli olduğu görülmüş olup, işlerin daha etkili ve verimli yerine getirilebilmesi için uygun sayı ve nitelikte taşıt ve donanımın birime tahsis edilmesi tavsiyeye değer görülmüştür.

**37-** Plan tadilatlarına dair meclis kararlarında, yapılan değişikliğin ne olduğu, planlama ilkelerine, plan bütünlüğüne uygun olup olmadığı, ne getirip ne götürdüğü hususlarının belli olmadığı incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

3194 sayılı İmar Kanununun 8'inci maddesi, Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinin 14'üncü maddesi uyarınca imar planı yapılmasındaki esasların planların değiştirilmesi sırasında da uygulanması zorunlu olduğundan meclis kararlarında; plan değişikliğindeki amacın ne olduğu, yapılan değişikliğin ne olduğu (konut alanı ticaret alanına mı dönüştürülüyor, park veya yeşil alana yapılaşma izni mi veriliyor, kat mı artırılıyor vs.) planlama ilkelerine ve plan bütünlüğüne uygun olup olmadığı gibi hususların yer alması sağlanmalıdır.

**38-** İlçenin imar planlarının hazırlanması ve imar planlarında değişiklik yapılması için belediye meclisince gerekli çalışmaların yapılmasına, planların çizdirilmesine karar verildiği incelenmiştir.

04.09.2019 tarih ve 99 ile 91 sayılı meclis kararları konuya örnektir.

3194 sayılı İmar Kanununun Planların Hazırlanması ve Yürürlüğe Konulması Konu Başlıklı 8. maddesinin 1. fıkrasının (B) bendinde: "İmar Planları; Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından meydana gelir. Mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin nazım ve uygulama imar planları ilgili belediyelerce yapılır veya yaptırılır. Planlar, plan değişiklikleri ve plan revizyonları; kayıt altına alınmak ve arşivlenmek üzere Bakanlıkça oluşturulan elektronik ortama yüklenmek ve aynı sistem üzerinden Plan İşlem Numarası almak zorundadır. Planlar, belediye meclisince onaylanarak yürürlüğe girer. Bu planlar onay tarihinden itibaren belediye başkanlığınca tespit edilen ilan yerlerinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. Belediye başkanlığınca belediye meclisine gönderilen itirazlar ve planları belediye meclisi onbeş gün içinde inceleyerek kesin karara bağlar." Denilmektedir. Yine aynı maddenin 5. fıkrasında da: "Onaylanmış planlarda yapılacak değişiklikler de yukarıdaki usullere tabidir." Denilmektedir.

Yukarıda sayılan kanun maddelerinde imar planları belediye meclisince onaylanır denilmekte olduğundan, imar ile ilgili yapılacak çalışmaların kurum içi yazışma ve kararlarla başlatılabileceği bilinmeli, belediye meclisince icrai karar niteliğinde olmayan imar planlarının hazırlanmasına dair karar alınmaması sağlanmalıdır.

**39-** Denetime tabi dönem içerisinde Ergene Belediye Meclisi tarafından kabul edilen ve Tekirdağ Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından onaylanan 88 adet imar plan tadilatı yapıldığı, bu tadilatlardan iki tanesinin mahkeme kararı ile iptal edildiği,

Ayrıca 1 adet askıda imar planı, 5 adet imar planı değişikliğinin ise büyükşehirde onay sürecinde beklediği,

Yapılan tadilatların bir kısmının parsel bazında vatandaşların talepleri üzerine yapılmış tadilatlar olduğu incelenmiştir.

15.04.2019 tarih ve 57 sayılı Ergene Belediye Meclis kararı ile kabul edilen, Tekirdağ Büyükşehir Belediye Meclisininin 12.06.2019 tarih ve 596 sayılı kararı ile onaylanan yapılan imar plan tadilatı örnek olmakla birlikte benzerleri mevcuttur.



3194 sayılı İmar Kanununun 8. maddesinde, "...mevcut işe bölgeleri ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin nazım ve uygulama imar planları ilgili belediyelerce yapılacağı veya yaptırılacağı belediye meclisince onaylanarak yürürlüğe gireceği,.....,onaylanmış planlarda yapılacak değişikliklerin de yukarıda belirtilen usule tabi olduğu" hükme bağlanmıştır.

Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinin İmar Planı Değişiklikleri başlığını taşıyan 26. maddesinde;

"İmar planı değişikliği; plan ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü, sosyal ve teknik altyapı dengesini bozmayacak nitelikte, kamu yararı amaçlı, teknik ve nesnel gerekçelere dayanılarak yapılır.

İmar planlarında sosyal ve teknik altyapı hizmetlerinin iyileştirilmesi esastır. Yürürlükteki imar planlarında öngörülen sosyal ve teknik altyapı standartlarını düşüren plan değişikliği yapılamaz.

İmar planlarında bulunan sosyal ve teknik altyapı alanlarının kaldırılması, küçültülmesi veya yerinin değiştirilmesine dair plan değişiklikleri zorunluluk olmadıkça yapılmaz. Zorunlu hallerde böyle bir değişiklik yapılabilmesi için:

a) İmar planındaki durumu geçecek olan sosyal ve teknik altyapı alanındaki tesisi gerçekleştirecek ilgili yatırımcı Bakanlık veya kuruluşların görüşü alınır.

b) İmar planında yer alan yol hariç sosyal ve teknik altyapı alanlarının ve kamuya ait sosyal ve kültürel tesis alanlarının kaldırılabilmesi veya küçültülmesi ancak bu tesislerin hitap ettiği hizmet etki alanı içinde eşdeğer yeni bir alanın ayrılması suretiyle yapılabilir. Eşdeğer alanın ayrılmasında yüzölçümü ve konum özellikleri korunur. Bu alanların yerinin değiştirilmesinde, mevcut plandaki hizmet etki alanına göre aynı uygulama etabı veya bölge içinde kalması, yaya erişim mesafelerinin dikkate alınması ve yeni tespit edilen alanın tesisin yapılmasına müsait olması zorunludur.

c) Düzenleme ortaklık payından elde edilen alanların yüzölçümleri toplamının altına düşülmemek kaydıyla, plan değişikliği ile kaldırılan yol alanlarının miktarları, düzenleme ortaklık payından oluşturulan park, çocuk bahçesi, meydan gibi açık ve yeşil alanlarda kullanılabilir. Ancak yol hariç düzenleme ortaklık payına tabi bir kullanımın kamu ortaklık payına tabi bir kullanıma dönüştürülmek istenilmesi halinde, düzenleme ortaklık payına tabi alanın hizmet edeceği etki alanında eşdeğer bir alan ayrılır.

Kat adedi veya bina yüksekliğini artıran imar planı değişiklikleri, yörenin yerleşim özellikleri, dokusu ve kimliği dikkate alınmak suretiyle, şehrin veya alanın yakın çevresinin silueti, yapıların güneşe göre cephesi ve yönlenmesi özelliklerini olumsuz yönde etkilememesi esas alınarak yapılır.

İmar planında verilmiş olan inşaat emsalinin, kat adedinin, ifraz şartlarının değiştirilmesi sonucu nüfus yoğunluğunun artırılmasına dair imar planı değişikliklerinde:

a) Artan nüfusun ihtiyacı olan sosyal ve teknik altyapı alanları standartlara uygun olarak plan değişikliğine konu alana hizmet vermek üzere ayrılır.

b) Nüfus yoğunluğuna bağlı olmaksızın, kat adedinin artırılmasının istenmesi durumunda; önerilecek kat adetlerinin tayininde aşağıdaki formüle göre bulunacak bütün yollardaki karşılıklı bina cepheleri arasındaki asgari uzaklık sağlanacaktır.

$$K = [(Y1 + Y2)/2] + 7,00 \text{ m}$$

Yukarıdaki formülde;

K = Karşılıklı bina cepheleri arasındaki mesafe (metre),

Y1 = Yolun bir cephesine önerilecek yapının yüksekliği,

Y2 = Yolun diğer cephesinde önerilecek yapının yüksekliğini,

İfade eder.

c) Parsellerin birleştirilmesi ve yapı düzeni değişikliği içeren, kat adedinin artırılmasına yönelik uygulama imar planı değişikliklerinde de yukarıdaki formüle uyulması esastır.



İmar planında gösterilen yolların genişletme, daraltma ve güzergâhına ait imar planı değişikliklerinde:

- a) Devamlılığı olan bir yolun belli bir kesimde şerit sayısı azaltılamaz ve daraltılamaz.
- b) Yolların kaydırılmasında, mülkiyet ve yapılaşma durumu dikkate alınır.
- c) İmar planlarındaki gelişme alanlarında geçiş amaçlı 3,00 metreden dar yaya yolu, 10,00 metreden dar trafik yolu açılmaz; yerleşik alanlarda mülkiyet ve yapılaşma durumlarının elverdiği ölçüde yukarıdaki standartlara uyulur. Ancak parseller 7,00 metreden dar yollardan mahreç alamaz.
- ç) İmar planı değişikliği ile taşıt geri dönüş kurbu olmayan çıkmaz yol ihdas edilemez.
- d) İmar planlarında Karayolları Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğunda olan karayollarında yapılacak her türlü değişiklikte bu Kurulardan alınacak görüşe uyulur.
- e) Plan alanındaki trafik hacimleri ile yeni getirilen kullanımların trafik üretme ve trafik çekme hacimleri dikkate alınarak yol ve kaldırım genişlikleri belirlenir.

Yoğunluk artıran veya kentsel ulaşım sistemini etkileyen imar plan değişikliklerinde, kentsel teknik altyapıya yönelik etkilerin belirlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla ayrıca kentsel teknik altyapı etki değerlendirmesi raporu, analizi hazırlanır veya hazırlatılır.

Hükmü yer almaktadır.

İmar planları kendi içinde hassas bir dengesi olduğu, planların hiyerarşik sıralamada birbirleri arasında bir bütünlüğün bulunduğu; yasal hükümler ve genel planlama ilkeleri göz önünde bulundurulmadan yapılacak plan değişikliklerin bu bütünlüğü, dengeyi ve genel işleyişi bozabileceği bilinmeli,

Bu nedenle; imar planı tadilatlarında 3194 sayılı İmar Kanunu, Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği hükümleri ve spesifik olarak yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine riayet edilmesi ve üstün kamu yararının gözetilmesi yönünde gereken hassasiyet gösterilmeli, aksi halde ilgililerin cezai sorumlulukla karşı karşıya kalacakları unutulmamalıdır.

**40-** Ergene Belediye Meclisince reddedilen imar planı değişikliklerinin Tekirdağ Büyükşehir Belediyesine tebliğ edildiği incelenmiştir.

02.10.2019 tarih ve 108 sayılı meclis kararı ile reddedilen imar plan değişikliği örnektir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7. Maddesinin B fıkrasında: "Çevre düzeni plânına uygun olmak kaydıyla, büyükşehir belediye (...) (3) sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar plânını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak; büyükşehir içindeki belediyelerin nazım plâna uygun olarak hazırlayacakları uygulama imar plânlarını, bu plânlarda yapılacak değişiklikleri, parselasyon plânlarını ve imar ıslah plânlarını aynen veya değiştirerek onaylamak ve uygulanmasını denetlemek; nazım imar plânının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmayan ilçe (...) (2) belediyelerinin uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmak veya yaptırmak" denilmektedir.

İlgili kanun hükmünde sadece onaylanan planların Büyükşehir Belediyesine gönderileceği dair hüküm bulunduğu, icrai bir sonuç doğurmayan işlem ve kararların gönderilmemesi sağlanmalıdır.

**41-** Park alanı olarak tahsisi edilen alanın kullanım şeklinin değiştirildiği ancak emsal büyüklükte yeni bir park alanı ihdas edilmediği incelenmiştir.

01.08.2018 tarih ve 103 sayılı meclis kararı örnektir.

Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinin 26. maddesinin 3. fıkrasının a ve b bendinde: "İmar planlarında bulunan sosyal ve teknik altyapı alanlarının kaldırılması, küçültülmesi veya yerinin değiştirilmesine dair plan değişiklikleri zorunluluk olmadıkça yapılmaz. Zorunlu hallerde böyle bir değişiklik yapılabilmesi için:

a) İmar planındaki durumu değiştirecek olan sosyal ve teknik altyapı alanındaki tesisi gerçekleştirecek ilgili yatırımcı Bakanlık veya kuruluşların görüşü alınır.

b) İmar planında yer alan yol hariç sosyal ve teknik altyapı alanlarının ve kamuya ait sosyal ve kültürel tesis alanlarının kaldırılabilmesi veya küçültülmesi ancak bu tesislerin hitap



ettiği hizmet etki alanı içinde eşdeğer yeni bir alanın ayrılması süreci meşru yapıdır. Eşdeğer alanın ayrılmasında yüzölçümü ve konum özellikleri korunur. Bu alanların yerinin değiştirilmesinde, mevcut plandaki hizmet etki alanına göre aynı uygulama etabı veya bölge içinde kalması, yaya erişim mesafelerinin dikkate alınması ve yeni tespit edilen alanın tesisin yapılmasına müsait olması zorunludur." Denilmektedir.

İlgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yapılacak imar planı değişikliklerinde eşdeğer alanların verilmesine ve yönetmelikte diğer hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir.

**42-** Yapı denetimine haiz yapı ile ilgili düzenlenen yapı ruhsatının vizeler bölümünün yapı denetim kuruluşuna ait denetçileri tarafından imzalanmadığı incelenmiştir.

15.07.2017 tarih ve 2017/201 sayılı yapı ruhsatı örnektir.

Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin 4. maddesinde; ilgili idare, Kanun ve ilgili mevzuat ile belirlenen görevlerini mevzuatta gösterilen süreler içinde tam ve zamanında yerine getirmek zorundadır.

Yapı ruhsatı müracaatına esas olan ve ilgili yapı denetim kuruluşunun uygun görüş verdiği belgeler incelenerek, eksiklik veya yanlışlık bulunmuyor ise yapı ruhsatı düzenlenir.

Yapı ruhsatının vizeler bölümüne yapı denetim kuruluşunun denetçilerinin imzaları alındıktan sonra ilgili bölüm idarece incelenir. İnceleme neticesinde eksik vize işlemi var ise bunlar yapı denetim kuruluşuna tamamlattırılır. Bunun dışında, hiçbir şekilde vize veya vize anlamına gelecek bir uygulamada bulunulamaz.

Yapıda tespit edilen eksiklikler veya o yapıdan sorumlu bulunan denetçi mimar ve mühendis, kontrol veya yardımcı kontrol elemanlarının görevinden ayrılması gibi nedenlerle, yapı denetim kuruluşunun talebi üzerine ilgili idarece inşaat durdurulur. Faaliyeti durdurulmuş inşaat eksikliklerin giderilmesi durumunda, inşaatın devamına izin verilir.

Bundan böyle Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin 4. maddesinin 4. fıkrası gereğince, yapı ruhsatının vizeler bölümüne yapı denetim kuruluşunun denetçilerinin imzaları alınması ve ilgili bölümün incelenmesi ve inceleme neticesinde eksik vize işlemi var ise bunlar yapı denetim kuruluşuna tamamlattırılması ve bunun dışında, hiçbir şekilde vize veya vize anlamına gelecek bir uygulama yapılmaması sağlanmalıdır.

**43-** 4708 sayılı Kanuna tâbi olan yapılarla ilgili yapı denetim kuruluşunun ilgili denetçi mimar ve mühendislerince incelenen projelere uygun görüş verildiğine ilişkin bir belgeye yapı ruhsat dosyasında mevcut olmadığı incelenmiştir.

15.07.2017 tarih ve 2017/201 sayılı yapı ruhsatı örnektir.

Yürürlükten kaldırılan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nin 57. maddesinde; mimari proje altı takım halinde, beşinci ve altıncı fıkralarda sayılan diğer proje, resim, hesap ve raporlar beş takım halinde basılı olarak ve ayrıca Bakanlıkça belirlenecek esaslar dâhilinde iki takım halinde elektronik ortamda düzenlenerek ilgili idareye başvurulur. 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanuna tabi yapılarda, kuruluşun ilgili denetçi mimar ve mühendislerince incelenerek projelere uygun görüş vermiş olması zorunludur.

Şeklinde hükümler mevcuttu.

03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ve 01.10.2017 tarihinde yürürlüğe giren Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 57/12. maddesinde; 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanuna tabi yapılarda, kuruluşun ilgili denetçi mimar ve mühendislerince incelenerek projelere uygun görüş vermiş olması zorunludur.

Hükmü mevcuttur.

Bundan böyle 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanuna tabi yapılarda, kuruluşun ilgili denetçi mimar ve mühendislerince incelenerek projelere uygun görüş verildiğine dair belgenin bir örneğinin ruhsat dosyasına eklenmesi sağlanmalıdır.

**44-** Yapı ruhsatı almak için dilekçe ile belediyeye müracaat yapıldığı ancak dilekçe sahibinin tarihi yazmadığı incelenmiştir.

15.06.2018 tarih ve 2018/07 sayılı yapı ruhsatına ait ruhsat dosyası örnektir.



3194 sayılı İmar Kanunu'nun ruhsat alma şartları ile ilgili 22. maddesinde yapı ruhsatı almak için yapılan müracaatlarda dilekçeye, maddede öngörülen tapu (istisna hallerde tapu senedi yerine geçecek belge) mimari proje, statik proje elektrik ve tesisat projeleri, resim ve hesapları, röperli veya yoksa ebatlı krokinin ekleneceği,

Bu belgelerin incelenerek eksik ve yanlış bulunmuyorsa müracaat tarihinden itibaren en geç 30 gün içinde yapı ruhsatı verileceği,

Eksik ve yanlış olduğu takdirde, müracaat tarihinden itibaren 15 gün içinde müracaatçıya ilgili bütün eksik ve yanlışlarının yazılı olarak bildirileceği, eksik ve yanlışlıklar giderildikten sonra yapılacak müracaattan itibaren en geç 15 gün içinde yapı ruhsatı verileceği,

Şeklinde hükümler mevcuttur.

Yukarıda Kanun maddesinde açıklandığı üzere, yapı ruhsatına ait belgelerin incelenerek eksik ve yanlış bulunmuyorsa müracaat tarihinden itibaren en geç 30 gün içinde yapı ruhsatı verilmesi gerekeceğinden, dilekçede müracaat sahibinin tarih yazması önem kazandığından tarihin yazılması sağlanmalıdır.

**45-** Yapı denetim kuruluşunca proje kontrol formu düzenlenmekle birlikte, proje müelliflerince hazırlanarak doğrudan kendilerine teslim edilen uygulama projesi ve hesaplarına yönelik belediyeye uygunluk görüşünün bildirildiğine dair herhangi bir belgenin yapı ruhsatı dosyasında mevcut olmadığı incelenmiştir.

21.12.2016 tarih ve 2016/339 sayılı yapı ruhsatına ait ruhsat dosyası örnektir.

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 2. maddesine göre; yapı denetim kuruluşlarının;

a) Proje müelliflerince hazırlanan, yapının inşa edileceği arsa veya arazinin zemin ve temel raporları ile uygulama projelerini ilgili mevzuata göre incelemek, proje müelliflerince hazırlanarak doğrudan kendilerine teslim edilen uygulama projesi ve hesaplarını kontrol ederek, ilgili idareler dışında başka bir kurum veya kuruluşun vize veya onayına tabi tutulmadan, ilgili idareye uygunluk görüşünü bildirmek.

Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliğinin 5 inci maddesinde; Yapı denetim kuruluşu, Kanunun 2. maddesinde belirtilen görevleri, Kanun ile belirlenmiş süreler içinde, imar planına, fen, sanat ve sağlık kurallarına, standartlara, yürürlükteki mevzuata ve mesleki ahlak kurallarına uygun ve tam olarak yerine getirmek zorundadır.

Yapı denetim kuruluşu proje denetimi safhasında;

a) Yapının inşa edileceği parseli ilgilendiren imar durumu belgesi, aplikasyon krokisi, tapu kaydı örneği, zemin etüdü raporu ile gerekli diğer belgelerin mevzuata uygun olup olmadığını kontrol ederek kopyalarını dosyasında muhafaza eder.

.....

c) Yapı ruhsatı vermeye yetkili idarelerin dışındaki kurumlar tarafından onaylanması gereken elektrik, telefon ve doğalgaz tesisat projelerini ilgili mevzuata göre inceler, zamanında ve usulüne uygun olarak onaylanmasını temin eder.

ç) Ek-3'te gösterilen form-1'e uygun proje kontrol formunu esas alarak incelediği projelerde tespit edilen hata, eksiklik ve yetersizliklerin giderilmesini sağlar.

d) İncelenen projeler, uygun görülmesi hâlinde, yapı denetim kuruluşu adına ilgili denetçi mimar ve denetçi mühendisler tarafından imzalanır ve kuruluş tarafından tasdik edilir.

Şeklinde görevleri bulunmaktadır.

Bu itibarla mezkûr Yönetmelik Ek-3'te gösterilen form-1'e uygun proje kontrol formu tanzim edilmesinin yanı sıra, yapı denetim kuruluşunun proje müelliflerince hazırlanan, yapının inşa edileceği arsa veya arazinin zemin ve temel raporları ile uygulama projelerini ilgili mevzuata göre incelemek, proje müelliflerince hazırlanarak doğrudan kendilerine teslim edilen uygulama projesi ve hesaplarını kontrol ederek, ilgili idareler dışında başka bir kurum veya kuruluşun vize veya onayına tabi tutulmadan, belediyeye uygunluk görüşünün bildirilmesi sağlanmalıdır.



46- Yapının bodrum, zemin, asma, normal kat ve çatı katlarının dış duvarları ve iç duvarlarına ait kontrol tutanakları, çatı konstrüksiyonu, temiz su boru tesisatı hidrolik basınç testi kontrol tutanağı, pis su boru tesisatı sızdırmazlık testi kontrol tutanağı, yapının sıvaya hazır duruma geldiğini belirten tutanak ve mekanik tesisat montaj tutanağı tanzim edilmediği incelenmiştir.

27.07.2020 tarih ve 2020/64 sayılı yapı kullanma izin belgesine ait ruhsat dosyası misaldir.

Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin 6. maddesinin 5. fıkrasında; yapının çatı örtüsü, dolgu duvarları, kapı ve pencere kasaları ile tesisatlara ait imalatların tamamlanıp sıvaya hazır hâle gelmesi ve iş bitimine kadar olan son bölümünde ise bodrum, zemin, asma, normal kat ve çatı katlarının dış duvarları ve iç duvarları kontrol tutanakları, elektrik tesisatı duvar boruları kontrol tutanağı, elektrik kablo çekimi ve tali pano kontrol tutanağı, çatı konstrüksiyonu, ısı yalıtımı, su yalıtımı ve çatı örtüsü kontrol tutanağı, temiz su boru tesisatı hidrolik basınç testi kontrol tutanağı, pis su boru tesisatı sızdırmazlık testi kontrol tutanağı, yapının sıvaya hazır duruma geldiğini belirten tutanak, elektrik ana pano kontrol tutanağı ve mekanik tesisat montaj tutanağı tanzim edilir.

Şeklinde düzenleme bulunmaktadır.

Yukarıda belirtildiği üzere Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin 6. maddesinin 5. fıkrası uyarınca yapının çatı örtüsü, dolgu duvarları, kapı ve pencere kasaları ile tesisatlara ait imalatların tamamlanıp sıvaya hazır hâle gelmesi ve iş bitimine kadar olan son bölümünde ise bodrum, zemin, asma, normal kat ve çatı katlarının dış duvarları ve iç duvarları kontrol tutanakları, elektrik tesisatı duvar boruları kontrol tutanağı, elektrik kablo çekimi ve tali pano kontrol tutanağı, çatı konstrüksiyonu, ısı yalıtımı, su yalıtımı ve çatı örtüsü kontrol tutanağı, temiz su boru tesisatı hidrolik basınç testi kontrol tutanağı, pis su boru tesisatı sızdırmazlık testi kontrol tutanağı, yapının sıvaya hazır duruma geldiğini belirten tutanak, elektrik ana pano kontrol tutanağı ve mekanik tesisat montaj tutanağı tanzim edilmesi ve ruhsat dosyasında muhafaza edilmesi sağlanmalıdır.

47- 4708 sayılı Kanuna tâbi olmayan bina ile ilgili fenni mesullerin noter tasdikli imza sirküleri, sosyal güvenlik numarası ve vergi kimlik numaralarını verdiklerine dair ruhsat dosyasında belge yer almadığı tespit edilmiştir.

18.09.2020 tarih ve 2020/42 sayılı yapı ruhsatına ilişkin ruhsat dosyası örnektir.

Yürürlükten kaldırılan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nin 58/4. maddesinde; fenni mesullerin ek-1'de yer alan taahhütnamenin yanı sıra noter tasdikli imza sirküleri, sosyal güvenlik numarası ve vergi kimlik numarası da idareye verileceği belirtilmiştir.

03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ve 01.10.2017 tarihinde yürürlüğe giren Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 68. maddesinin 7. fıkrasında;

Ayrıca, noter tasdikli imza sirküleri, sosyal güvenlik numarası ve vergi kimlik numarası da idareye verilir.

Şeklinde hükümler bulunmaktadır.

Bundan böyle Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 68. maddesinin 7. fıkrası uyarınca noter tasdikli imza sirküleri, sosyal güvenlik numarası ve vergi kimlik numarasının da alınması sağlanmalıdır.

48- Yapı kullanma izin belgesi verilmesi öncesinde, yapının sağlık açısından sakıncalı olup olmadığının tespit edilmediği, aralarında bir sağlık memurunun da bulunduğu bir komisyon tarafından tetkik edilip rapora bağlanmadığı incelenmiştir.

Uygulama genel olduğundan örnek verilmemiştir.

1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 252. maddesinde; "Yeni inşa edilerek sahibi oturacak veya kiraya verilecek binaların ilk defa iskânından evvel içinde oturacaklar için sıhhi ve fenni mahzurları olmadığı belediyelerce tasdik edilmeden iskân ve icari memnudur. Bu tasdik için binanın, aralarında bir sıhhat memuru da bulunduğu bir heyet tarafından tetkiki ve rapor verilmesi lazımdır." hükmü; aynı Kanunun 302. maddesinde ise "Belediyelerce 252 nci maddeye

tevfikan sıhhi mahzuru olmadığı tasdik edilmeden sahip oldukları binaların iskân ettirenler veya icara verenlere yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir." hükmü yer almıştır.

Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği 03.07.2017 gün ve 30113 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmış ve yeni Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği 01.10.2017 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yeni Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin "Yapı kullanma izni" başlıklı 64. maddesinin üçüncü fıkrasında da, "Mal sahibinin müracaatı üzerine ruhsat vermeye yetkili idarenin (belediyenin), yapının ruhsat ve eklerine, fen ve sağlık kurallarına uygun olarak tamamlanıp tamamlanmadığını belirleyeceği" belirtilmiştir.

Yapı kullanma izin belgesi taleplerinde "Sağlık Memuru"na iskân izni alacak yapının sağlık açısından sakıncalı olup olmadığının tespit ettirilmesi, aralarında bir sağlık memurunun da bulunduğu bir komisyon tarafından tetkik edilip rapora bağlanması sağlanmalı, ihtiyaç duyulduğunda Sağlık İl Müdürlüğü ile yazışma yapılarak da iskân izni alacak yapının sağlık açısından sakıncalı olup olmadığının tespit ettirilebileceği bilinmelidir.

**49-** Denetime tabi dönemde belediyenin 5 yıllık imar programının hazırlanmadığı, incelenmiştir.

3194 sayılı İmar Kanununun 10. maddesi uyarınca; Belediyelerin; imar planlarının yürürlüğe girmesinden en geç 3 ay içinde, bu planı tatbik üzere 5 yıllık imar programlarını hazırlayacakları, beş yıllık imar programlarının görüşülmesi sırasında ilgili yatırımcı kamu kuruluşlarının temsilcileri görüşleri esas alınmak üzere meclis toplantısına katılacağı, bu programların belediye meclisince kabul edildikten sonra kesinleşeceği, bu program içinde bulunan kamu kuruluşlarına tahsis edilen alanların, ilgili kamu kuruluşlarına bildirileceği, 5 yıllık imar programları sınırları içinde kalan alanlardaki kamu hizmet tesislerine tahsis edilmiş olan yerleri ilgili kamu kuruluşlarının bu program süresi içinde kamulaştıracakları, bu amaçla gerekli ödeneğin, kamu kuruluşlarının yıllık bütçelerine konulacağı,

İmar programlarında, umumi hizmetlere ayrılan yerler ile özel kanunları gereğince kısıtlama konulan gayrimenkuller kamulaştırılincaya veya umumi hizmetlerle ilgili projeler gerçekleştirilinceye kadar bu yerlerle ilgili olarak diğer kanunlarla verilen hakların devam edeceği hükme bağlanmıştır.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğünün 12.06.1990 gün ve 12804-1650 sayılı genelgesinde;

"1- 5 Yıllık İmar Programları yasa gereği belediyelerce onaylanacağından ayrıca onaylanmak üzere Bakanlığımıza gönderilmemesi,

2- 5 Yıllık İmar Programının sadece onaylı imar planı olan belediyelerce düzenlenmesi,

3- Programın gün, ay ve yıl olarak tam 5 yılı kapsaması,

4- 5 Yıllık İmar Programının başlangıç tarihi olarak belediye meclis karar tarihi veya meclis kararında belirlenebilecek daha sonraki bir tarih olabileceği,

5- Belediye Meclis Kararında;

a- Yıllara göre ayrı ayrı ödenek konulması,

b- Yapılacak işlerin önceliklerinin yıllar itibariyle belirtilmesi,

6- Bir önceki programda olup da gerçekleştirilmeyen işlerin yeni yapılan programın ilk yılı dilimine alınması, (bu işler programdan çıkarılmamalıdır.)

7- 5 Yıllık imar programları süresi bitimine kadar geçerli olacağından program bitmeden yeni bir program yapılmamalıdır. Ancak önem ve öncelik arz eden bir iş olduğunda ek program yapılmalıdır.

8- Program devam ederken imar planlarında değişiklik yapılırsa, tekrar yeni bir program yapılmasına gerek olmayıp bu durumda ek program yapılması" gerektiği belirtilmiştir.

İmar planlarında kamu hizmetlerine ayrılan yerlerin edinilmesinde, tek yöntem "kamulaştırma" değildir; 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18. maddesinde açıklanan imar düzenlemesi de kamu hizmetlerine ayrılan yerlerin bedelsiz edinilmesinde kullanılan bir başka yöntemdir. İmar planlarında kamu hizmetlerine ayrılan yerlerin mülkiyetinin belediyeye



(kamulaştırma, 18. madde imar düzenlemesi, satın alma, bağış vb) geciktirmesiyle imar hizmeti bitmemektedir; kamu hizmetlerine ayrılan bu yerlerde yapılacak (belediye hizmet binası, yol, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi, yeşil alan vb gibi belediye hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili) tesislerin, yatırımların da planlanması, tahmini maliyetlerinin tespit edilip öncelik sırasına göre yıllar itibariyle 5 yıllık imar programlarında yer verilmesi gerekmektedir.

Belediyelerin 5 yıllık imar programında asgari aşağıdaki belgeler yer almalıdır:

1. Belediye meclisi kararı,
2. Gerekçe raporu,
3. 1/1000 ölçekli uygulama ve parselasyon haritaları,
4. 5 yıllık imar programı çizelgesi,
5. Kamulaştırma bedelleri çizelgesi,
6. Yapı ve tesis bedelleri çizelgesi.
7. Çizelgelerde yer alan her kalem iş için detay analizleri,

Yukarıda kısaca değinilen, belediyelerin beş yıllık imar programlarında yer alan ana konular ise şu şekilde özetlenebilir:

1. Yıllar itibariyle Kamulaştırmalar,
2. Yıllar itibariyle 18. Madde İmar Düzenlemeleri,
3. Yıllar itibariyle Sosyal ve Teknik Altyapı Uygulamaları.

Yukarıda açıklandığı üzere 5 yıllık imar programının, imar hizmetlerinin tamamını kapsayacak ve maliyet ve ödenek ihtiyaçlarını da içerecek şekilde hazırlanması, belediye meclisince kabul edildikten sonra bütçe imkanları dahilinde uygulanması sağlanmalıdır.

**50-** Yıkılacak derecedeki tehlikeli yapıların tespitinin belediye tarafından yapıldığı mevcut 33 adet yapının olduğu, bu yapılardan 17 adetinin yıkıldığı ancak 16 adetinin yıkılmadığı ve de Belediye tarafından bu yönde yapılmış ciddi bir çalışmanın bulunmadığı incelenmiştir.

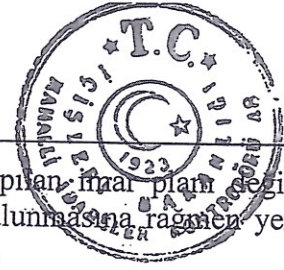
3194 sayılı İmar Kanununun yıkılacak derecede tehlikeli yapılar ile ilgili 39. maddesine göre; Bir kısmı veya tamamının yıkılacak derecede tehlikeli olduğu belediye tarafından tespit edilen yapıların sahiplerine tehlike derecesine göre bunun izalesi için belediye tarafından on gün içinde tebligat yapılacağı, yapı sahibinin bulunmaması halinde binanın içindekilere tebligat yapılacağı, onlar da bulunmazsa tebligat varakasının tebliğ yerine kaim olmak üzere tehlikeli yapıya asılacağı ve keyfiyetin muhtarla birlikte bir zabıta ile tespit edileceği, tebligat müteakip süresi içinde yapı sahibi tarafından tamir edilerek veya yıktırılarak tehlike ortadan kaldırılmazsa bu işlerin belediye tarafından yapılacağı ve masrafının % 20 fazlası ile yapı sahibinden tahsil edileceği, alakalının fakruhali tevsik olunursa masrafın belediye bütçesinden karşılanacağı, tehlike durumunun o yapı ve civarının boşaltılmasını icap ettiriyorsa mahkeme kararına lüzum kalmaksızın zabıta marifetiyle derhal tahliye ettirileceği, bilinmelidir.

İnsanların canını tehlikeye atacak nitelikteki yapıların tespitinin merkezi idareden iş ve işlem beklenmeden, resen belediye tarafından rutin olarak yapılması, tespitinden sonra Kanun hükmüne uygun şekilde gerekli işlemlerin ifa edilmesi sağlanmalıdır.

**51-** 18.10.2017 tarih ve 135 sayılı meclis kararı ile 2827 ada 4 parselde yapılan imar planı değişikliği ile yapılaşma koşullarının serbest bırakıldığı incelenmiştir.

İmar Kanununun 14/2/2020 tarihinde yürürlüğe giren geçici 20. maddesinde "Bu Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin onuncu paragrafında yer alan hükümler doğrultusunda ilgili idare 1/7/2021 tarihine kadar meclis kararı ile plan değişikliklerini ve revizyonlarını yapmakla yükümlüdür. Bina yükseklikleri yençok: serbest olarak belirlenmiş alanlarda plan değişikliği ve revizyonu yapılmıyca kadar yapı ruhsatı düzenlenemez. Belirlenen süre içerisinde söz konusu alanlarda yer alan parsellere ilişkin yapı ruhsatı başvurusu yapıldığında süre sonu beklenilmeden alana yönelik öncelikli olarak plan değişikliklerinin ve revizyonlarının yapılması zorunludur." denilmektedir.

Kanun hükmüne göre bu yerlerde plan değişikliği ve revizyon yapılmadan yapı ruhsatı düzenlenemeyeceği bilinmeli 01.07.2021 tarihine kadar söz konusu değişiklik ve revizyonların yapılması sağlanmalıdır.



52- 07.03.2018 tarih ve 49 sayılı meclis kararı ile yapılan imar planı değişikliği ile değişikliğe konu 787 ve 788 nolu parsellerin yakınında yol bulunmasına rağmen yeni bir yol daha açılarak ilgili parselde ifraz yapılabilmesinin önü açılmıştır.

İmar planlarında yapılacak değişiklikler ile ilgili teknik usul ve esaslar Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinin 26. maddesinde düzenlenmiştir. Birde bunlar haricinde imar planlarının temel ilkeleri vardır. Planların yapılması ve uygulanmasında fiziki, doğal, tarihi ve kültürel değerleri korumak ve geliştirmek, koruma ve kullanma dengesini sağlamak, ülke, bölge ve şehir düzeyinde sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek, yaşam kalitesi yüksek, sağlıklı ve güvenli çevreler oluşturmak amaçlanmalıdır. Bu tip imar planı tadilatlarının üstün kamu yararı gözetilerek yapılması gerektiği, kişilerin şahsi faydası ve talebi üzerine yapılmaması gerektiği bilinmelidir.

### **TEMİZLİK VE ÇEVRE İŞLERİ:**

53- İlçenin genel temizliğinin belediyenin şirketinde bulunan 65 işçi tarafından yapıldığı çeşitli büyüklükteki sıkıştırılmalı çöp kamyonları, süpürge aracı, kamyon ve tankerler ile yapıldığı,

Atıkların ilçe genelinde hemen hemen her gün toplandığı, ayrıca belediye ile anlaşma yapan fabrikaların atıklarının da alındığı, toplanan atıkların Çorlu ilçesindeki aktarma istasyonuna taşındığı,

Ergene ilçesi sınırlarında 1. Sınıf atık getirme merkezi oluşturulduğu, bu merkeze pil, akü, tıbbi atık, ambalaj gibi atıkların toplandığı,

Atıkların oluşumunun önlenmesi ve atık azaltımını da içeren atık yönetim planlarının hazırlandığı, vatandaşları eğitici ve bilinçlendirici çalışmaların yapılmadığı, atıkların kaynağında ayrı toplanması için ciddi bir çalışma yapılmadığı,

Sınırları içerisinde çok sayıda fabrikaların ve organize sanayi bölgelerinin bulunduğu Ergene İlçesinde bu fabrikaların dereleri kirletmesinin ciddi bir sorun olduğu,

İncelenmiştir.

Mevzuatımızda yer alan Atık Yönetimi Yönetmeliği, Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik, Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği, Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği, Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği, Pazar Yerleri Hakkında Yönetmelik hükümleri ile belediyelere birçok görev ve sorumluluk tevdi edilmiştir. Yaşadığımız dünyayı daha temiz kılmak, çevreye yarattığımız kirliliği minimuma indirmek, sürdürülebilir bir çevre temizliği sağlamak, ülkemizi gelecek nesillere daha temiz bir şekilde bırakabilmek adına öncelikle belediyeler üzerlerine düşen görev ve sorumluluklarını titizlikle yerine getirmesi sağlanmalıdır. Bu noktada insanların da üzerlerine düşenleri yapması çok önemlidir. Aksi halde sadece kurumların çalışmaları ile istenen sonuçlar ortaya çıkmayacaktır. İnsanların da istenen temizlik ve çevreyi koruma bilincine erişebilmeleri için gerekli tedbir ve düzenlemelerin yapılması sağlanmalıdır.

### **BELEDİYE BAŞKANININ GÖREV VE HİZMETLERİ:**

54- Bilgi edinme biriminin oluşturulmadığı, bu görevin yazı işleri müdürlüğünce yürütüldüğü ifade edilmiştir.

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 5, Bilgi Edinme Hakkı Kanununun uygulanmasına ilişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmeliğin 6. maddeleri uyarınca; bilgi verme yükümlülüğü kapsamında gerekli idari ve teknik tedbirlerin alınmasının gerektiği;

Belirtilen yönetmeliğin 8, 11 ve 20. maddeleri uyarınca bilgi edinme biriminin oluşturulması veya bilgi edinme yetkilisinin görevlendirilmesi, bilgi ve belgelerin zamanında verilmesi yönetmeliğin 43. maddesi uyarınca kanunun ve yönetmeliğin uygulanması konusunda personele gerekli eğitimin sağlanması ve bu amaçla eğitim programlarının düzenlenmesi; gerektiği hükme bağlanmıştır.





Belirtilen kanun ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak Bilgi Edinme Biriminin oluşturulması veya personel görevlendirilmesi, Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ile bu kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelik ile verilen görevlerin noksansız yapılması sağlanmalıdır.

**55-** 31.07.2009 tarih 27305 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin 6. maddesine istinaden hizmet standartlarının oluşturulmadığı incelenmiştir.

Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin 6. maddesinde; "İdareler, Ek-2'de yer alan örneğe göre hizmet standartlarını oluşturur. Ek-3'te belirtilen açıklamalara göre oluşturulan hizmet standartları tablosunda; hizmetin adı, başvuruda istenen belgeler, hizmetin ne kadar sürede tamamlanacağı ve şikâyet mercilerine ilişkin bilgiler yer alır. Bu tablo, hizmeti doğrudan sunan birimlerce vatandaşların kolayca görebileceği panolarda, kurumsal internet sayfalarında ve e-Devlet Kapısında duyurulur. Ayrıca, idarenin danışma masalarında da istenilen belgeleri gösteren dokümanlar bulundurulabilir ve talep edenlere ücretsiz olarak verilir." denildiğinden; hizmet standartları tablosunun belediyenin internet sitesinde yayınlanması, hizmeti doğrudan sunan birimler tarafından vatandaşların kolayca görebileceği panolarda bulundurulması sağlanmalıdır.

**56-** Denetim döneminde belediye başkanın belediye birimlerini denetlediğine dair bir belge ibraz edilememiştir.

Belediye başkanının belediyeye bağlı birimleri, zaman zaman denetleyip, denetimleri sırasında kanun ve nizamlara aykırı ya da hatalı veya kusurlu davranış ve uygulamalarını gördüğü personel hakkında gerekli yasal işlem yapması yoluna gidilmelidir.

**57-** Belediye hizmetlerinin sunulmasında ve ilçenin sosyal ve teknik alt yapı alanlarında özürü ve yaşlılara yönelik düzenlemelerin yetersiz olduğu incelenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 14'üncü maddesinin (b) bendinin 4'üncü fıkrasındaki "Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda özürü, yaşlı, düşkün ve dar gelirli durumuna uygun yöntemler uygulanır" ve 3194 sayılı Kanunun (06.06.1997 tarih, 23011 Sayılı Resmi gazetede yayımlanan 572 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik) Ek 1'inci maddesindeki "Fiziksel Çevrenin Özürütler için ulaşılabilir ve yaşanabilir kılınması için, imar planları ile kentsel, sosyal, teknik alt yapı alanlarında ve yapılarda, Türk Standartları Enstitüsünün ilgili standardına uyulması zorunludur" hükmüne uygun işlem yapılmalı, ilgili madde hükümlerine uygun gerekli tedbirlerin alınması idari iş ve işlemlerin tesis edilmesi sağlanmalıdır.

### **İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATLARI:**

**58-** Denetime tabi dönemde Ergene Belediyesi tarafından 615 adet işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlendiği,

Ruhsatların düzenlenmesinde genel olarak mevzuata uygun işlem yapıldığı incelenmiştir. İşyerlerinin denetimlerinin aksatılmadan bir plan ve program dahilinde yapılması böylelikle kayıt dışı ve ruhsatsız faaliyetlerin önüne geçilmesi sağlanmalıdır.

**59-** Denetime tabi dönemde işyeri açma ve çalışma ruhsatı başvurusunda bulunanlardan adli sicil kaydı belgesi ile sağlık raporu istendiği incelenmiştir.

28.09.2020 tarih ve 2020/15 sıra numaralı kafe faaliyet konulu işyeri açma ve çalışma ruhsat dosyası ile 10.09.2019 tarih ve 2019/15 sayılı kahvehane faaliyet konulu işyeri açma ve çalışma ruhsat dosyası örnek olmakla birlikte uygulama örnektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Yönetmeliğinin 36. maddesine göre umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak kişilerin adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adli sicil ve bulaşıcı hastalığı bulunmadığına dair beyanlarının yetkili idareye verilmesi şarttır. Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak kişilerin, bulaşıcı hastalığı bulunmadığına dair resmî sağlık kurumundan alınacak sağlık raporu, bu kişiler işe başlamadan önce temin edilir ve bu kişiler çalıştığı sürece altı ayda bir yenilenerek işyerinde hazır



bulundurulur. Bu raporlar ruhsat verme aşamasında yetkili idare tarafından istenmez; ancak, yapılacak denetimlerde bu raporların görevlilere gösterilmesi gerekir.

Yönetmelik hükmüne göre umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için ruhsat başvurularında çalışacak kişilerin sicil kaydı ve bulaşıcı hastalığı bulunmadığına dair beyanların alınması yeterlidir. Bu durumların bulunmadığına ilişkin belgelerin işyeri denetimlerinde kontrol edilmesi esastır. Ayrıca Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-1 Sıhhi Müesseseler İçin Sınıflarına Ve Özelliklerine Göre Aranacak Niteliklere göre güzellik salonları, masaj salonları ile hamam, sauna ve benzeri yerlerde çalışacak kişilerin bulaşıcı hastalığı bulunmadığına dair raporlarının olması ve bunların düzenli olarak yenilenmesi gerekmektedir.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı başvurularında belirtilen yönetmelik hükmüne uygun işlem yapılması sağlanmalıdır.

**60-** Ruhsat kesinleşme tutanaklarında iş yerleri için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte belirtilen koşulların sağlandığına dair detaylı bilgi verilmemiştir ve yine sıhhi işyerlerinin ruhsatlandırılması sırasında sözü edilen Yönetmelikte belirtilen genel şartların yanı sıra sınıflarına ve özelliklerine göre mezkûr Yönetmeliğin Ek 1'inde belirtilen şartların aranmadığı incelenmiştir.

05.09.2019 tarih ve 14 sayılı iş yeri açma ve çalıştırma ruhsatı dosyasında olan ruhsat kesinleşme tutanağı örnek olmakla birlikte uygulama geneldir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğinin 14. maddesinde; sıhhi işyerlerinin ruhsatlandırılması sırasında bu Yönetmelikte belirtilen genel şartların yanı sıra sınıflarına ve özelliklerine göre Ek 1'de belirtilen şartlar aranacağı belirtilmiştir.

Bu itibarla İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğinin 14 üncü maddesine göre işlem yapılması sağlanmalıdır.

**61-** Çay ocağı faaliyet konulu işyerine İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi aşamasında umuma açık istirahat ev eğlence yerleri için istenilen belgelerin istendiği incelenmiştir.

23.03.2020 tarih ve 4 sayılı ruhsat dosyası örnektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4. maddesinde : "Umuma açık istirahat ve eğlence yeri: Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zekâ geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri," denilmekte olduğundan; bu tanımda sayılmayan işyerleri için gereksiz belge alınmaması sağlanmalıdır.

**62-** İşyeri açma ve çalışma ruhsatı almak için belediyeye başvuran vatandaşlardan vergi levhası, ticaret sicil gazetesi, adli sicil kaydı, tapu örneği, nüfus cüzdanı fotokopisi ve/veya nüfus kayıt örneği istendiği incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin 8. maddesinde;

"e) Diğer idarelerin elektronik ortamda paylaşımına açtığı bilgi ve belgeler, başvuru sahibinden istenmez. Ancak, bu bilgi ve belgelere kolayca erişim için gerekli bilgiler istenebilir.

f) Başvuru sahibinden adli sicil kaydı istenmez, bunun yerine yazılı olarak beyan istenir. Başvurunun form kullanılarak yapıldığı hâllerde, formda adli sicil beyanı bölümü ayrılır. İdare, beyanın doğruluğunu adli sicil bilgilerini verebilecek mercilerden teyit eder. İlgili merciler, gerekli bilgileri, teknik altyapısı hazır olan kurumlara elektronik ortamda derhal, diğer hâllerde en geç üç işgünü içinde verir.



g) Başvuruda istenen belgeler, idarece sayma suretiyle belirlenen belgeler arasında, idare tarafından istenecek diğer belgeler veya benzeri belgeler gibi muğlak ibarelere yer verilmez." denilmiştir.

Bundan sonra belediye tarafından verilecek hizmetlerde vatandaşlardan bürokrasi ve kırtasiyeciliği gereksiz yere arttıracak ve aynı zamanda yönetmelik hükümlerine de aykırı olacak şekilde belge istememesi sağlanmalıdır.

Bununla beraber İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin olarak 12.03.2012 tarihi itibarı ile Ek 1. Madde eklenmiş olup "işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesi sırasında istenecek belgelere ilişkin usûl ve esaslar" bu maddede geniş bir biçimde açıklanmıştır. Bundan sonra verilecek işyeri açma ve çalışma ruhsatlarında, Ek 1. Madde hükümleri dikkate alınmalıdır.

**63-** Denetime tabi dönemde yapılan incelemelerde verilen işyeri ve çalışma ruhsatlarının sınıflandırılmalarının uygun şekilde verilmediği incelenmiştir.

Bazı işyerlerine sıhhi işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı yerine gayrisihhi işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı düzenlenmekte, 12.10.2020 tarih ve 51 sayılı ruhsat konuya örnektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin "EK-1 sıhhi müesseseler için sınıflarına ve özelliklerine göre aranacak nitelikler" başlıklı kısmının d başlıkla kısmında "lokanta, ayakta yemek yenilen yerler, kafeterya, yemeği pakette satan yerler ve benzeri işyerleri" sıhhi işyeri olarak sayılmaktadır.

İlgili birim tarafından yapılan yanlışlık düzeltilmeli ve de bundan böyle yönetmeliğe uygun sınıflandırmaların yapılması sağlanmalıdır.

**64-** 30.09.2020 tarih ve 43 sıra numaralı süt ürünleri imalatı ve satışı faaliyet konulu gayrisihhi müessese sınıfı işyeri açma ve çalışma ruhsatı dosyasında işyerinin günlük üretim miktarını gösterir kapasite raporunun olmadığı incelenmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 22. maddesine göre birinci sınıf gayrisihhi müesseseler için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatını vermeye yetkili kurumun Büyükşehir Belediyeleri olduğu, aynı Yönetmeliğin 23. maddesine göre ikinci ve üçüncü sınıf gayrisihhi müesseseler içinde yetkili kurumun ilçe belediyesi olduğu bilinmeli,

Aynı Yönetmeliğin Ek:2 A:6-3 maddesine göre 10 ton/gün ve üzeri kapasiteli süt ve süt ürünleri üretim tesisleri birinci sınıf gayrisihhi müessese,

Ek:2 B:6-1 maddesine göre 1 ton/gün -10 ton/gün arasında kapasiteli süt ve süt ürünleri üretim tesisleri ikinci sınıf gayrisihhi müessese,

Ek:2 C:6-4 maddesine göre de 1 ton / günden düşük kapasiteli süt ve süt ürünleri üretim tesisleri üçüncü sınıf gayrisihhi müessese olduğu bilinmeli ve işyerine verilecek ruhsatın hangi sınıf olacağına tespiti açısından dosyasında üretim kapasitesini gösterir evrakların bulundurulması sağlanmalıdır.

### **BÜTÇELER VE KESİN HESAPLAR**

**65-** Denetime tabi dönem bütçeleri ile gerçekleşen gelir ve gider rakamları ile gerçekleşme oranları aşağıya çıkarılmıştır.

YILI	BÜTÇE	KESİN HESAP			
		Gelir	Gerçekleşme Oranı %	Gider	Gerçekleşme Oranı %
2016	82.000.000,00	96.551.383,04	117,75	76.010.084,20	92,70
2017	126.475.000,00	78.654.729,61	62,19	103.843.163,89	82,11
2018	192.342.000,00	105.578.545,45	54,89	133.811.126,56	69,05
2019	123.000.000,00	75.530.396,50	61,41	77.260.339,81	62,69
2020	115.223.914,00	-	-	-	-



Yukarıdaki tabloda anlaşılacağı üzere belediyenin giderlerinin 2017-2019 yılları arasında gelirlerinden daha fazla olduğu görülmüştür. 4 sene içinde Ergene Belediye bütçesinin 34.609.659,86TL açık verdiği incelenmiştir.

Genel olarak bütçe tahminlerinin gerçekçi olmadığı gerçekleşme oranlarının düşük olmasından anlaşılmaktadır.

Belediyelerde gelirlerin daha düzenli ve günün şartlarına uygun olarak toplanabilmesi, harcamaların ise en verimli bir şekilde yapılabilmesi, belediye bütçe sisteminin sağlıklı olarak işletilmesi ile mümkün olabilir.

Belediyenin amaçlarının gerçekleştirilmesi için, belediye yönetiminin gelir ve gider dengesini uyumlaştırması gerekir. Bütçeleme, belediyenin tüm bölümlerindeki çalışanlara amaçların en iyi biçimde nasıl gerçekleştirileceği konusunda fikir alışverişi için bir temel sağlar.

Bütçeler, belediyede bütçeleri düzenleyen yöneticiler arasındaki iletişimin sağlanmasında önemli rol oynar. Bütçeler belediyedeki her yöneticiyi öteki yöneticilerle yapmakla yükümlü oldukları eylemler hakkında bilgili kılan iletişim ağını kurar.

Belediye yöneticilerinin hazırladığı bütçelerin uygulanması, belediye personelinin bu bütçelerin neler olduğunu bilmesine bağlıdır. Belediye bütçesinin personel tarafından yeteri kadar anlaşılması, sadece programların ve yapılacak işlerin bilinmesi demek değildir. Uygulayıcı personelin aynı zaman da izlenecek politikalar ve uyulması gereken sınırlamalar hakkında da bilgi sahibi olması gerekir.

Ayrıca Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde belirtildiği üzere; belediye faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanmasını sağlayacak nitelikte olmalıdır.

Yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı bundan sonraki hazırlanacak bütçelerin gerçekleşme oranlarının, temel bütçeleme ilkesi olan Doğruluk İlkesi çerçevesinde gerçeğe en uygun düzeyde olması sağlanmalıdır. Ayrıca Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde belirtildiği üzere; belediye faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanmasını sağlayacak nitelikte olmalıdır.

### **Tarifeler:**

**66-** Belediye vergi ve harç tarifelerinin 2019 yılı için yeniden belirlendiği incelenmiştir.

21.10.2019 tarih ve 112 sayılı, 16.10.2020 tarih ve 89 sayılı meclis kararları örnektir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 96. maddesinin (B) bendi Anayasa Mahkemesi'nin 29/12/2011 tarihli ve E. 2010/62 K.: 2011/175 sayılı Kararı ile iptal edildiğinden belediye meclisinin yukarıda belirtilen vergi ve harçlar ile ilgili tarife belirleme yetkisi bulunmamaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 96. maddesinin 2. fıkrasında "Ancak, bu Kanunun 15 inci maddesinde, 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (III) numaralı bendinde, 56 ncı maddesinde, 60 ıncı maddesinde ve 84 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan maktu vergi ve harç tarifeleri, Kanunda belirtilen en alt ve en üst sınırları aşmamak şartıyla mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar göz önünde tutularak ilgili belediye meclislerinin önerisi üzerine Cumhurbaşkanınca tespit edilir. Tespit edilen bu tutarlar, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Bu şekilde hesaplanan miktar ve tutarların, virgülden sonraki iki hanesi dikkate alınarak uygulanır. Şu kadar ki, bu miktar ve tutarlar ilgili tarifeler için belirlenen en çok tutarı aşamaz. Bu uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir" hükmü yer almaktadır.



Yine aynı Kanunun Geçici 7. maddesine göre 2013 yılında uygulamak üzere belediye meclislerince belirlenmiş olan; bu Kanunun 15. maddesinde, 21. maddesinin birinci fıkrasının (III) numaralı bendinde, 56. maddesinde, 60. maddesinde ve 84. maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan maktu vergi ve harç tarifeleri, Kanunun 96. maddesinin (A) fıkrasının ikinci paragrafı gereğince Cumhurbaşkanınca tespit edilecek karar yürürlüğe girinceye kadar uygulanmaya devam edilir.

Buna göre belirtilen vergi ve harçların tarifeleri Bakanlar Kurulunca belirlenene kadar Belediyenin 2013 yılı tarifelerinin yürürlükte olacağı, her yıl yeni bir tarife belirlenmeyeceği bilinmeli, ilgili mevzuat hükmüne uygun işlem yapılması sağlanmalıdır.

**67-** Belediye meclisince düzenlenen ücret tarifelerinin maliyet hesabı yapılmadan belirlendiği incelenmiştir.

2019 yılı ücretlerinin belirlenmesine ilişkin 21.10.2019 tarih ve 112 sayılı meclis kararı örnektir.

Ücret tarifeleri belirlenmeden önce tarife düzenlenecek hususlarda bir maliyet hesabı çıkarılmalı ve belediye meclisinde bu maliyet hesabı dikkate alınarak ücret tarifeleri belirlenmelidir.

**68-** Ergene Belediye Meclisinin 21.10.2019 tarih ve 112 sayılı meclis kararıyla belediyenin asli görevleri ile ilgili; işyeri açma kontrol ücreti, mimari proje kontrol ücreti, numarataj ücreti, teknik elaman muayene kontrol ücreti altında ücret tarifesi düzenlediği incelenmiştir.

Belediyelerin ücrete tabi işleri 2464 sayılı Kanunun 97. maddesinde düzenlenmiştir. Kanun hükmünde "belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir." denilmektedir. İlgili Kanun hükmü ile ilgili Maliye Bakanlığı tarafından 31 Seri Nolu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği hazırlanmıştır.

Bu noktada önemli olan bir hizmetin asli ve zorunlu bir kamusal hizmet olmaması, bu hizmetin Kanunlarda harç ve katılma payına konu yapılmaması ve vatandaşın isteğine bağlı olmasıdır.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün (Mülga) 26.10.2017 tarih ve 22187 sayılı Genelgesinde;

"...1- Belediyelerce mevzuatta açıkça sayılmış bilgi, belge ve ücret harici hizmet alandan bilgi, belge ve ücret talep edilmeyecek,

2- Uygulamada birliğin sağlanması ve şeffaflık ilkesi gereği nüfusu 10 binin üzerindeki belediyelerce, inşaat izin süreçleri için gerekli bilgi, belge ve ücretler kendi web sitelerinde duyurulacaktır." denilmektedir.

Bu işlemlerin mevzuata uygunluğu kontrol etme görevi de belediyede yapılan görev ve sorumluluk tahsisi neticesinde belirlenen idari birimlerde dir. Bu işlemler idarenin asli ve zorunlu bir hizmeti niteliğindedir. Bunun ifası için yapılacak kontrol ve denetimlerde idarenin asli ve zorunlu bir hizmetidir. Bu paragrafta belirtilen idari iş ve işlemlerin mevzuata aykırı olmaması idare ve idarede görev yapan kamu görevlileri hakkında yasal sorumluluk doğuracaktır. İdareye yasal ve cezai sorumluluk doğurabilecek idari işlemlerin içinde yer alan denetim, kontrol ve görevler için vatandaşlardan alınacak ücretin "ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri hizmet" olarak tanımlanması yasal olarak doğru değildir.

#### **Tahakkuklar ve Tahsilatlar:**

**69-** Ergene Belediyesinin 2016, 2017, 2018, 2019 ve 2020 yıllarındaki tahakkuk ve tahsilat rakamlarının şu şekilde gerçekleştiği görülmüştür.

Gelirin Türü	Tahakkuk Tutarı	Tahsilat Tutarı	Tahakkuk Tahsilat Oranı	Tahakkuk Artığı
İmar ile ilgili harçlar	5.430.718,32	5.419.389,60	99,79	11.328,72
İfraz ve tevhit harcı	3.551.133,74	3.550.133,74	99,97	1.000,00
Bina inşaat harcı	3.137.662,34	3.137.312,34	99,99	350,00
Diğer ücretler	20.790.543,73	18.970.103,64	91,24	1.820.440,09
İnşaat para cezası	1.762.385,71	654.934,00	37,16	1.107.451,71
Yol işgaliye bedeli	1.637.302,58	1.637.302,58	100,00	-
Kontrollük ücreti	5.300.111,47	5.298.711,47	99,97	1.400,00
İlan ve reklam vergisi	641.200,13	517.616,37	80,73	123.583,76
Elektrik ve hava tüketim vergisi	24.195.992,87	23.837.802,86	98,52	358.190,01
Yapı kullanma izin ücreti	1.605.048,43	1.605.048,43	100,00	-
Taşınmaz satış geliri	184.386.135,88	184.386.135,88	100,00	-
İşgaliye ücreti	1.979.210,18	1.733.816,12	87,60	245.394,06
Çöp toplama evsel katı atık	17.935.538,03	16.455.940,59	91,75	1.479.597,44
Kira Gelirleri	8.310.027,88	7.636.553,83	91,90	673.474,05
Emlak vergisi	107.334.080,47	96.876.238,39	90,26	10.457.427,83
<b>TOPLAM</b>	<b>387.997.091,76</b>	<b>371.717.039,84</b>		<b>16.279.637,67</b>

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere sürekli gelirlerden olan emlak vergisi, imar ile ilgili ücret ve harçlar, ÇTV, taşınmaz satışı ve kira gelirlerinden elde edilen gelirlerin belediye gelirleri arasında önemli bir yere sahiptir. Genel olarak belediye gelirlerinin tahsilatının başarılı olduğu incelenmiştir.

Denetim tarihi itibarıyla Belediyenin, başlıca gelir kalemlerinden emlak vergisinden 10.457.427,83 TL, çevre ve temizlik vergisinden 1.479.597,44, inşaat para cezalarından 1.107.451,71 olmak üzere toplam **16.279.637,67** alacağı bulunduğu,

Buna karşılık Sosyal Güvenlik Kurumuna 5.728.235,62 TL sosyal güvenlik prim borcu, Maliyeye 9.508.961,21 TL vergi borcu, bankalara 3.208.702,39 TL kredi borcu, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına 1.671.256,73 TL, piyasaya 3.162.266,14 TL olmak üzere toplam **23.279.422,09** TL borcu olduğu,

İncelenmiştir.

Belediyenin borçlarının alacaklarından fazla olduğu görülmektedir. Sgk ve vergi primleri belediyenin süreklilik arz eden ödemeleri olup, bunların zamanında ödenmesi suretiyle borç yükünün artırılmaması, belediye yatırımlarının mümkün olduğu kadar belediyenin öz kaynakları finanse edilmesi, kredi çekilecek yatırım ve projelerin tespitinde dikkatli davranılması belediyenin ödemeler dengesini bozacak nitelikte borçlanmalardan kaçınılması önem arz etmektedir. Aksi halde zaman içinde borç yükünün artabileceği, personel maaşı ve cari ödemelerde sıkıntı yaşanabileceği, belediye hizmetlerine kaynak bulunulmasında zorlanılabileceği unutulmamalıdır.

Ayrıca Belediyenin 4 yılda toplam 156 adet arsa ve araziye satarak önemli bir gelir ettiği görülmüştür. 2014 yılında birçok mahalle ve köyün birleştirilmesi suretiyle ihdas edilmiş olan Ergene Belediyesine birçok taşınmazında mülkiyeti geçmiştir. Ancak yapısı itibarıyla toprak arzi olmayan sınırlı bir kaynaktır. Belediyeler; kişilerin seçim dönemleri ile sınırlı olmayan, kamu hizmetinde devamlılığın esas olduğu kamu tüzel kişilikleridir. Bu nedenle Ergene İlçesinin önümüzdeki izlemesi muhtemel gelişim yönü, potansiyeli, buna göre de belediye hizmetlerinde meydana gelecek olan nitelik ve nicelik değişimleri de göz önünde bulundurularak taşınmaz ve envanter planlaması yapılmalı, taşınmazlara ilerde belediyenin ihtiyaç duyabileceği bilinmeli ve taşınmaz satışında çok dikkatli olunması sağlanmalıdır. Taşınmazlar belediye yatırımlarının finansmanı için bir araç olarak görülmemelidir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 38/f maddesi uyarınca belediye başkanlarına verilmiştir. Dolayısıyla, belediye başkanlarının takip ve tahsilatın da gereken hassasiyet gösterilerek kanun hükümlerinin yerine getirilmesi sağlanmalıdır.

### **BORÇLANMALAR:**

70- Denetim dönemi içerisinde İller Bankasından 5 defa kredi çekilmek suretiyle borçlanma yapıldığı tespit edilmiştir.

<b>BELEDİYE BORÇLANMA CETVELİ</b>					
BÜTÇE YILI	BİR ÖNCEKİ YIL BÜTÇE GELİR TOPLAMI (A)	YENİDEN DEĞERLENDİRME ORANI % (B)	EN SON YIL BÜTÇE GELİR KESİN HS. [(A*B)+A]=C	SON YIL GER. BÜT. GEL. %10*U (C/10)	İLGİLİ YIL BORÇLANMA TUTARI
2016	54.631.080,99	5,58	57.679.495,31	5.767.949,53	-
2017	96.551.383,04	3,83	100.249.301,00	10.024.930,10	-
2018	78.654.729,61	14,47	90.036.068,98	9.003.606,90	9.000.000,00
2019	105.578.545,45	23,73	130.632.334,28	13.063.233,43	12.000.000,00
2020	75.530.396,50	22,58	92.585.160,03	9.258.516,00	

Belediyenin 2018 ve 2019 yıllarında resmi kurum ve firmalara olan borçların ödenmesi işi için 4 farklı özel bankadan toplam 21.000.000,00 TL kredi çekildiği incelenmiştir.

Yapılan bu borçlanmaların mevzuata uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68. maddesine göre; Belediye, görev ve hizmetlerinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla aşağıda belirtilen usul ve esaslara göre borçlanma yapabilir ve tahvil ihraç edebilir:

a) Dış borçlanma, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde sadece belediyenin yatırım programında yer alan projelerinin finansmanı amacıyla yapılabilir.

b) İller Bankasından yatırım kredisi ve nakit kredi kullanan belediye, ödeme plânını bu bankaya sunmak zorundadır. İller Bankası hazırlanan geri ödeme plânını yeterli görmediği belediyenin kredi isteklerini reddeder.

c) Tahvil ihracı, yatırım programında yer alan projelerin finansmanı için ilgili mevzuat hükümleri uyarınca yapılır.

d) Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamaz. Bu miktar büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanır.

e) Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde onunu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile yapılabilir.

f) Belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddî kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmaz. Dış kaynak gerektiren projelerde Hazine Müsteşarlığının görüşü alınır.

Yukarıda belirtilen usul ve esaslara aykırı olarak borçlanan belediye yetkilileri hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmeyen durumlarda 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun görevi kötüye kullanmaya ilişkin hükümleri uygulanır.



Borçlanmanın belediye açısından alışkanlık ve süreklilik arz eden bir eylem olmamasına dikkat edilmesi, mümkün olduğunca cari ödemeler dengesinin sağlanması, yerine uzun vadeli belediyeye ve ilçeye katma değer sağlayacak yatırımların finansmanı için borçlanma enstrümanının kullanılması sağlanmalıdır. Belediye tarafından yapılacak borçlanmalarda mevzuat hükmüne riayet edilmesi gerektiği bilinmelidir, aksi halde sorumlular hakkında cezai sorumluluk doğuracaktır.

### **GİDER OLUŞTURAN İŞLEMLER:**

#### **4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre yapılan ihaleler:**

**71-** 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre yapılan ihalelerde ihale dokümanlarını hazırlayan kişilerin görevlendirildiğine dair bir belgenin bulunmadığı incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 12. maddesine göre ihale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin idarelerce hazırlanması esastır.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 14. maddesi gereğince ihale ve/veya ön yeterlik dokümanı 25/2/2011 tarihli ve 27857 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliğinin 11 inci, 12 nci ve 13 üncü maddelerine göre oluşturulur. Her sayfası onaylanan dokümanın bir nüshasının ihale işlem dosyasında muhafazası zorunludur.

İdare tarafından ihale ve/veya ön yeterlik dokümanının hazırlanmasında, bu Yönetmelik ekinde yer alan; tip şartnameler, standart formlar, tip sözleşme, Yapım İşleri Genel Şartnamesi ve Kurum tarafından yayımlanan diğer mevzuat esas alınır.

İşbu Mevzuat hükümleri uyarınca ihale şartnamelerini hazırlayacak kişilerin ihale yetkilisi tarafından görevlendirilmesi ve bu onayın ihale işlem dosyasında saklanması sağlanmalıdır.

**72-** Mal alımlarına ilişkin gerçekleştirilen bazı ihalelerde ihale doküman bedelinin tespit edildiğine ilişkin evrakın ihale işlem dosyasında mevcut olmadığı incelenmiştir.

28.08.2018 tarih ve 2018/417430 İKN'li mal alım ihalesine ait ihale işlem dosyası örnektir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 28. maddesinde; ihale ve ön yeterlik dokümanı idarede bedelsiz görülebilir. Ancak, ön yeterlik veya ihaleye katılmak isteyen isteklilerin bu dokümanı satın almaları zorunludur. İlan yapılmayan ihalelerde, ihale dokümanı sadece idare tarafından davet edilenlere satılır. Doküman bedeli, basım maliyetini aşmayacak ve rekabeti engellemeyecek şekilde idarelerce tespit edilir.

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 23/3. maddesinde; dokümanın, basım maliyetini aşmayacak ve rekabeti engellemeyecek bir bedelle satılması zorunlu olup, bu dokümanın satış hakkı yalnız idareye aittir. Dokümanın basım maliyetinin tespitine ilişkin belge ve bilgileri içeren bir tutanak düzenlenerek ihale işlem dosyasında muhafaza edilir. İdare, dokümanın satışına ilişkin olarak bağış, yardım veya başka her ne ad altında olursa olsun ek bir ücret talep edemez. Doküman bedelinin idarenin bütçesi dışında vakıf, sandık, dernek, birlik gibi kuruluşların hesabına yatırılması istenemez. Dokümanın, EKAP üzerinden e-imza kullanılarak indirilmesi halinde doküman bedeli ödenmez.

Şeklinde hükümler yer almaktadır.

Yukarıda belirtildiği üzere 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 28. ve Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 23/3. maddesi gereğince doküman bedeli, basım maliyetini aşmayacak ve rekabeti engellemeyecek şekilde belediyece tespit edilmesi ve dokümanın basım maliyetinin tespitine ilişkin belge ve bilgileri ihtiva eden bir tutanak düzenlenerek ihale işlem dosyasında muhafaza edilmesi sağlanmalıdır.

**73-** İhale onay belgesinde yaklaşık maliyet kısmının doldurulmadığı incelenmiştir.





03.05.2018 tarih ve (İKN 2018/170800) Ramazan Ayı İhaleleri hakkındaki ihale dosyasında bulunan ihale onay belgesi örnektir.

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği 18. Maddesine göre ihale konusu işe ilişkin yaklaşık maliyet hesap cetveli, şartnameler, sözleşme tasarısı ve diğer doküman ihale onay belgesine eklenir ve bu belge ihale yetkilisinin onayına sunulur.

Ön ilan yapılması durumunda, bu ilandan önce ihale onay belgesi ihale yetkilisinin onayına sunulur. Bu belgeye sadece yaklaşık maliyet hesap cetvelinin eklenmesi yeterlidir. İhale veya ön yeterlik ilanı yayımlanmadan önce, yeniden ihale onay belgesi hazırlanarak ihale yetkilisinin onayına sunulur." Denilmekte olduğundan ve de Hizmet Standartları Formu ekinde de standart formlar gösterildiğinden ihale onay belgelerinin eksiksiz doldurulması sağlanmalıdır.

74- 07.03.2018 tarih ve 2018/62467 İKN'li yapım işi ihale dosyasında iş programı ve şantiyede bulundurulması zorunlu teknik personele ilişkin bildirim ve diplomaların bulunmadığı incelenmiştir.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin ekinde yer alan Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 4. maddesine göre yüklenicinin, işin süresi ve varsa iş kısımlarına ait bitirme tarihleri ile yıllık ödeme miktarlarını da dikkate alarak, yapım işine ait iş kalemlerini/gruplarını, imalatların niteliğini, teknik özelliğini ve yapım sürelerini esas alarak aylık imalatı ve iş miktarlarını, ihzarat ödemesi öngörülen işlerde ihzaratı, yıllık ödenek dilimlerini ve bunların aylara dağılımını ayrıntılı olarak gösterdiği program iş programını ifade etmektedir.

Aynı Şartnamenin 17. maddesi gereğince yüklenici, yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde, idarece verilen örneklere, sözleşmedeki ödeme şartlarına ve imalatların niteliği, teknik özelliği ve yapım sürelerine uygun bir iş programını hazırlayarak, onaylanmak üzere idareye teslim edecektir. Belirtilen süreler içerisinde iş programının sunulmaması veya teslim edilen iş programının idarece uygun bulunmaması durumunda, gecikilen her gün için, işin süresinde bitirilememesi haline ilişkin olarak sözleşmede öngörülen günlük gecikme cezasının %10'u oranında ceza uygulanır.

Aynı Şartnamenin 19. maddesine göre yüklenici, sözleşmesine göre işyerinde bulundurulması istenen teknik personelin isimleri ile belgelerini (diploma, meslek odası kayıt belgesi, noterden alınan taahhütname) Teknik Personel Bildirimi ile birlikte yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on gün içerisinde İdareye sunmak zorundadır. İdare, bu personel hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kabul edip etmediğini on gün içinde Yükleniciye bildirir. İdare tarafından bu süre içerisinde herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde Teknik Personel Bildirimindeki teknik personel kabul edilmiş sayılır. Teknik personele ait bilgi ve belgelerden herhangi birinin idareye süresinde sunulmaması halinde, söz konusu personelin iş başında bulundurulmadığı kabul edilerek, verilen sürenin bitiminden sonra başlamak üzere usulüne uygun olarak bildirilmeyen her bir teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanır.

Mevzuat hükmüne uygun şekilde iş programı ile İşin yürütülmesi için gerekli personel ve araçlara ilişkin bildirimlerin yüklenici tarafından idareye verilmesi, bu mümkün olmadığı takdirde belirtilen cezai hükümlerin uygulanması sağlanmalıdır.

75- Belediyenin yapım işi ihalelerine konu işyerlerinde şantiye günlük defteri düzenlenmediği bu nedenle yüklenicinin işyerinde teknik eleman bulundurma şartını yerine getirip getirmediğinin anlaşılamadığı incelenmiştir.

27.12.2016 tarih ve 2016/553517 İKN'li yapım işi ihale dosyası örnek olmakla birlikte uygulama geneldir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi 28. maddesinde: "İşyerlerinde, yapılan işlerin bütün ayrıntılarını günü gününe kayıt altına almak için, örneklerine göre şantiye günlük defteri, röleve ve ataşman defterleri, bunlarla ilgili belgeler yüklenici ile birlikte yapı denetim görevlisi tarafından tutulur. Yüklenici bu defterleri ve ilgili belgeleri imzalamak zorundadır. Bunlardan imzalı birer kopya yükleniciye verilir.



Yüklenici ataşmanlar ve ilgili diğer defter ve belgeleri imzalamış olmakla birlikte, yapılan hesapların doğruluğunu kabul etmiş olur. İmzalamaz ise ve ihtrazi kayıtlar altında imzalarsa karşı görüşlerini yazılı olarak bildirmesi için, defter ve belgelerin kendisine gösterildiği tarihten başlamak üzere, on gün süre verilir. Bu süre içinde karşı görüşlerini yazı ile bildirmese belgelerin ve defterlerin içinde kayıtlı hususları kabul ve imza etmiş sayılır. Bu durumu tespit eden bir tutanak düzenlenerek ataşmana eklenir. Ataşman defterinde, mürekkep veya sabit kalem kullanılacak ve yazı, rakam, resim, kroki ve kesitler özenle, açık ve noksansız olacak, kazıntı ve silinti olmayacaktır. Herhangi bir yanlışlık yapıldığı veya görüldüğü takdirde ilk rakam ve yazı okunacak şekilde üzeri kırmızı mürekkeple çizilip, doğrusu yazılarak aynı renkli mürekkeple imza edilir." Denilmektedir.

İlgili şartname bulunan hususlara dikkat edilerek şantiye günlük defterinin tutulması sağlanmalıdır.

76- 18.12.2017 tarih ve 2017/590997 İKN numaralı mal alım işi ihalesinde, ihaleye teklif veren istekli Som Mad. İnş. Taah. San. Ve Dış Tic. Ltd. Şti.'nin teklif dosyasında idareye sunduğu iş deneyim belgesinin EKAP'a kayıtlı olmadığı, belge numarasının bulunmadığı gerekçesiyle ihale dışı bırakıldığı incelenmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 37. maddesinin 2. fıkrasında "Tekliflerin değerlendirilmesinde, öncelikle belgeleri eksik olduğu veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmadığı 36 ncı maddeye göre ilk oturumda tespit edilen isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılmasına karar verilir. Ancak, teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmaması kaydıyla, belgelerde bilgi eksikliği bulunması halinde idarece belirlenen sürede isteklilerden bu eksik bilgilerin tamamlanması yazılı olarak istenir. Belirlenen sürede bilgileri tamamlamayan istekliler değerlendirme dışı bırakılır ve geçici teminatları gelir kaydedilir. Bu ilk değerlendirme ve işlemler sonucunda belgeleri eksiksiz ve teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olan isteklilerin tekliflerinin ayrıntılı değerlendirilmesine geçilir. Bu aşamada, isteklilerin ihale konusu işi yapabilme kapasitelerini belirleyen yeterlik kriterlerine ve tekliflerin ihale dokümanında belirtilen şartlara uygun olup olmadığı ile birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata bulunup bulunmadığı incelenir. Uygun olmadığı belirlenen isteklilerin teklifleri ile birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata bulunan teklifler değerlendirme dışı bırakılır." Hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm ile idarenin yaptığı işlem birlikte değerlendirildiğinde isteklinin iş deneyim belgesinde yer almayan bilgi eksikliğinin; idare tarafından teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmayan bir bilgi eksikliği olarak değerlendirilip yüklenici tarafından tamamlanması, bir açıklama yapılması istenmesi gerekirdi. Bu ihale özelinde Ankara 4. İdare Mahkemesi tarafından verilen 2018/MK-154 karar numaralı mahkeme kararı da kontrolörlüğümüzün görüşü ile uyumaktadır.

Yapılan ihalelerde isteklilerin tekliflerinin açılması ve değerlendirilmesinde mevzuat hükmüne uygun işlem yapılması sağlanmalıdır. Aksi halde belediye için telafisi mümkün olmayan zararların ortaya çıkacağı bilinmelidir.

77- 02.03.2020 tarih ve 2020/52508 İKN numaralı cins dolgu malzemesi alımı konulu mal alım ihalesinde Daniller İnş. Taah. Gıda. San.ve Tic. Ltd. Şti. ye ait teklifin iş deneyim belgesinin uygun olmadığı nedeniyle ihale dışı bırakıldığı ancak uygun olmayan belgelerin uygun sayılmama gerekçelerine ilişkin tutanağın tutulmadığı incelenmiştir.

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 55. maddesinin 1. fıkrasında "Ön yeterlik ve yeterlik başvuruları ile tekliflerin alınması ve açılmasına ilişkin işlemler; Kanun, bu Yönetmelik, Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği ve tip şartnamelerde belirtilen hükümler çerçevesinde standart formlar kullanılarak gerçekleştirilir.", aynı Yönetmeliğinin 57. maddesinin 1. fıkrasında "Teklifler; Kanun, bu Yönetmelik, Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği ve tip şartnamelerde belirtilen esaslar çerçevesinde standart formlar kullanılarak değerlendirilir." Denilmektedir.

İlgili mevzuat hükümlerine göre yapılan mal alımı ihalelerinde ilgili yönetmelikte belirtilen standartlara uygun tutanakların tutulması sağlanmalıdır.



78- 09.08.2017 tarih ve 2017/330546 İKN'li yapım işi ihalesinde istekli Öpa İnş. Tic. A.Ş'nin mühendis ortağının diplomasını iş deneyim belgesi olarak sunduğu, ancak yapılan incelemede bu kişinin ihale ilan tarihinden itibaren geriye doğru 5 yıl boyunca kesintisiz olarak şirketin %51 hissesine sahip olmadığı incelenmiştir.

Ticaret Sicil Gazetesinde yapılan sorgulamalar neticesinde şirketin %25 hissesine sahip olan Mustafa ÇOLAK'ın hisselerin tamamını 22.01.2013 tarihinde devralmış olması ve bunun Ticaret Sicil Gazetesinin 29.01.2013 tarih ve 8246 sayılı nüshasının 391 ve 392. Sayfalarında ilan edilmiştir.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 39. maddesinin 11. fıkrasında "Tüzel kişi tarafından iş deneyimini göstermek üzere, en az beş yıldır % 51 veya daha fazla hissesine sahip mimar veya mühendis ortağının mezuniyet belgesinin sunulması durumunda; ticaret ve sanayi odası/ticaret odası bünyesinde bulunan ticaret sicil memurlukları veya yeminli mali müşavir ya da serbest muhasebeci mali müşavir tarafından, ilk ilan veya davet tarihinden sonra düzenlenen ve düzenlendiği tarihten geriye doğru son beş yıldır kesintisiz olarak bu şartın korunduğunu gösteren belgenin sunulması zorunludur." Denilmektedir. Söz konusu ihalede katılan bu firmanın en avantajlı birinci ve ikinci teklif sahibi olmaması bu hatanın ihale neticesini etkileyecek telafisi mümkün olmayan bir durumun ortaya çıkmamasına neden olmuştur.

İlgili mevzuat hükümleri gereğince alınan belgelerin doğruluğunun kontrollerinin yapılması hususlarında Yönetmelik hükümlerine azami dikkat edilmesi sağlanmalıdır.

79- 09.08.2017 tarih ve 2017/330546 İKN'li yapım işi ihalesinde ihale üzerinde kalan isteklinin ihale sözleşmesini imzalamadan önce 4734 sayılı Kanununun 10. maddesi kapsamında idareye sunduğu belgelerin (SGK borcu olmadığı) ihale tarihi itibarıyla olmadığı incelenmiştir.

İhale üzerinde kalan isteklinin ihale tarihi itibarıyla SGK prim borcu olmadığını gösterir "İhale Konusu İşlerle İlgili E-Borcu Yoktur Belgesi" getirmesi gerekirken 07.09.2017 tarihi itibarıyla tek bir işyeri ile ilgili muaccel borcu bulunmadığını gösterir "İhale Konusu Olmayan Tek İşyerinden E-Borcu Yoktur Belgesi" sunmuş olması örnektir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 10. maddesinin 4. fıkrasında;

"...

Aşağıda belirtilen durumlardaki istekliler ihale dışı bırakılır:

a) İflas eden, tasfiye halinde olan, işleri mahkeme tarafından yürütülen, konkordato ilân eden, işlerini askıya alan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan.

b) İflası ilân edilen, zorunlu tasfiye kararı verilen, alacaklılara karşı borçlarından dolayı mahkeme idaresi altında bulunan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan.

c) Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olan.

d) Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş vergi borcu olan.

e) İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen.

f) İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş veya meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu bu idare tarafından ispat edilen.

g) İhale tarihi itibarıyla, mevzuatı gereği kayıtlı olduğu oda tarafından mesleki faaliyetten men edilmiş olan..." hükmü yer almaktadır.

İlgili mevzuat hükümleri uyarınca yapılan yapım işi ihalelerinde ilgili belgelerin eksiksiz olarak alınması sağlanmalıdır.

80- Ergene Belediyesi'nin 2016, 2017, 2018, 2019 ve 2020 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; denetime tabi tüm yıllarda pazarlık ve doğrudan temin usulü ile

yapılan mal ve hizmet alımlarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda belirlenen limitlerin aşıldığı incelenmiştir.

2016, 2017, 2018, 2019 ve 2020 mali yıllarında bütçeye mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için konulan ödenekleri, 4734 sayılı Kanunun 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapılan belediye harcamalarını ve % 10 sınırını aşan ve aşmayan kısmını gösterir tablo aşağıya eklenmiştir. Tabloda, Ergene Belediyesinin 2016, 2017, 2018, 2019 ve 2020 mali yıllarında mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için belirlenen ödenek tutarları, harcamalar ve ödeneklerin % 10'unu aşan kısmı gösterilmiştir. Tabloda, 4734 sayılı Kanunun 21. maddesinin (f) bendi ile 22. maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitlerin toplamı dikkate alınırken, mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ayrılan ödenek tutarları ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Dönemi: 01.01.2016 - 31.12.2016						
Harcama Türü Mal, Hizmet, Yapım harcamaları) ve ekonomik Sınıflandırma Kodu	2016 yılı Bütçesindeki Yıllık Ödenek Tutarı (TL)	% 10 Sınırı (A) (TL)	22-d Harcama (TL)	21-f Harcama (TL)	21- f ve 22- d Harcama Toplamı (B) (TL)	% 10 Limitini Aşan Tutar (A-B) (TL)
Mal Alımları (03.01 + 03.02 + 03.06 + 06.01 + 06.06 + 06.08)	9.574.000,00	957.400,00	16.973.347,11	193.195,50	17.166.542,61	-12.028.342,61
Hizmet Alımları ( 03.05 + 03.07)	16.169.000,00	1.616.900,00				
Yapım İşleri (03.08 + 03.09 + 06.05 + 06.07)	25.639.000,00	2.563.900,00				

Tabloda gösterilen verilerden de anlaşılacağı üzere, Belediyenin ön mali kontrole geçmediği 2017 yılından önceki yıllarda belediyenin mali kayıtlarının düzenlendiği sistemden kaynaklı nedenlerden ötürü doğrudan temin yöntemi ile gerçekleştirilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin verilerin ayrı ayrı alınmadığı, bu nedenle toplam veriler üzerinden bir değerlendirme yapılmaya çalışıldığı,

Ergene Belediyesi 2016 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde alımlarında, belediye bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin % 10'u olan tutarı 12.028.342,61 TL aşmış (gerçekleşen oran = (17.166.542,61 / 5.138.200,00) = % 334) ve 4734 sayılı Kanunla belirlenen yasal limite uymamıştır. Diğer yıllarında verileri incelendiğinde ergene belediyesinin yapım işlerinde belirtilen limitlerin altında kalmış olması belediyenin doğrudan temin yöntemi ve pazarlık usulü ile yapım işi yaptırmayı tercih etmediğini göstermektedir. Bu demek oluyor ki yukarıda belirtilen 12.028.342,61 TL tutarındaki aşmış meblağ belediye mal ve hizmet alımlarından kaynaklıdır.

Başka bir ifadeyle; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22. maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin harcamaların yıllık toplamı, 2016 mali yılında bütçeye bu amaçla konulan ödeneğin % 10'unu aşmış, ancak Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı beyan edilmiştir.

Dönemi: 01.01.2017 - 31.12.2017						
Harcama Türü Mal, Hizmet, Yapım harcamaları) ve ekonomik Sınıflandırma Kodu	2017 yılı Bütçesindeki Yıllık Ödenek Tutarı (TL)	% 10 Sınırı (A) (TL)	22-d Harcama (TL)	21-f Harcama (TL)	21- f ve 22- d Harcama Toplamı (B) (TL)	% 10 Limitini Aşan Tutar (A-B) (TL)
Mal Alımları (03.01 + 03.02 + 03.06 + 06.063 + 06.08)	9.560.000,00	956.000,00	9.429.695,30	-	9.429.695,30	-8.473.695,30
Hizmet Alımları ( 03.05 + 03.07)	23.115.000,00	2.311.500,00	8.182.496,54	855.932,51	9.038.429,05	-6.726.929,05
Yapım İşleri (03.08 + 03.09 + 06.05 + 06.07)	36.200.000,00	3.620.000,00	203.734,97	-	203.734,97	3.416.265,03

Tabloda gösterilen verilerden de anlaşılacağı üzere, Ergene Belediyesi 2017 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı mal alımlarında, belediye bütçesine bu amaçla

konulan ödeneğin % 10'u olan tutarı 8.473.695,30 TL aşmış (gerçekleşen oran =  $\frac{8.473.695,30}{956.000,00} = \% 986$ ) ve 4734 sayılı Kanunla belirlenen yasal limite uymamıştır.

Ergene Belediyesi 2017 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı hizmet alımlarında, belediye bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin % 10'u olan tutarı 6.726.929,05 TL aşmış (gerçekleşen oran =  $\frac{6.726.929,05}{2.311.500,00} = \% 391$ ) ve 4734 sayılı Kanunla belirlenen yasal limite uymamıştır.

Ergene Belediyesi 2017 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı yapım işlerinde, belediye bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin % 10'u olan tutarı aşmamış ve 4734 sayılı Kanunla belirlenen yasal limite uymuştur.

Başka bir ifadeyle; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22. maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin harcamaların yıllık toplamı, 2017 mali yılında bütçeye bu amaçla konulan ödeneğin % 10'unu aşmış, ancak Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı beyan edilmiştir.

Dönemi: 01.01.2018 - 31.12.2018						
Harcama Türü Mal, Hizmet, Yapım harcamaları ve ekonomik Sınıflandırma Kodu	2018 yılı Bütçesindeki Yıllık Ödenek Tutarı (TL)	% 10 Sınırı (A) (TL)	22-d Harcama (TL)	21-f Harcama (TL)	21- f ve 22- d Harcama Toplamı (B) (TL)	% 10 Limitini Aşan Tutar (A-B) (TL)
Mal Alımları (03.01 + 03.02 + 03.06 + 06.063 + 06.08)	16.007.000,00	1.600.700,00	8.408.087,99	377.151,98	8.785.239,97	-7.184.539,97
Hizmet Alımları (03.05 + 03.07)	39.170.000,00	3.917.000,00	7.971.461,16	254.585,00	8.226.046,16	-4.309.046,16
Yapım İşleri (03.08 + 03.09 + 06.05 + 06.07)	77.100.000,00	7.710.000,00	30.656,40		30.656,40	7.679.343,60

Tabloda gösterilen verilerden de anlaşılacağı üzere, Ergene Belediyesi 2018 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı mal alımlarında, belediye bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin % 10'u olan tutarı 7.184.539,97 TL aşmış (gerçekleşen oran =  $\frac{7.184.539,97}{1.600.700,00} = \% 548$ ) ve 4734 sayılı Kanunla belirlenen yasal limite uymamıştır.

Ergene Belediyesi 2018 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı hizmet alımlarında, belediye bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin % 10'u olan tutarı 4.309.046,16 TL aşmış (gerçekleşen oran =  $\frac{4.309.046,16}{3.917.000,00} = \% 210$ ) ve 4734 sayılı Kanunla belirlenen yasal limite uymamıştır.

Ergene Belediyesi 2018 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı yapım işlerinde, belediye bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin % 10'u olan tutarı aşmamış ve 4734 sayılı Kanunla belirlenen yasal limite uymuştur.

Başka bir ifadeyle; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22. maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin harcamaların yıllık toplamı, 2018 mali yılında bütçeye bu amaçla konulan ödeneğin % 10'unu aşmış, ancak Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı beyan edilmiştir.

Dönemi: 01.01.2019 - 31.12.2019						
Harcama Türü Mal, Hizmet, Yapım harcamaları ve ekonomik Sınıflandırma Kodu	2019 yılı Bütçesindeki Yıllık Ödenek Tutarı (TL)	% 10 Sınırı (A) (TL)	22-d Harcama (TL)	21-f Harcama (TL)	21- f ve 22- d Harcama Toplamı (B) (TL)	% 10 Limitini Aşan Tutar (A-B) (TL)
Mal Alımları (03.01 + 03.02 + 03.06 + 06.063 + 06.08)	16.939.000,00	1.693.900,00	6.381.018,39		6.381.018,39	-4.687.118,39
Hizmet Alımları (03.05 + 03.07)	33.475.000,00	3.347.500,00	6.400.661,63	542.215,22	6.942.876,85	-3.595.376,85
Yapım İşleri (03.08 + 03.09 + 06.05 + 06.07)	24.800.000,00	2.480.000,00			0,00	2.480.000,00

Tabloda gösterilen verilerden de anlaşılacağı üzere, Ergene Belediyesi 2019 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı mal alımlarında, belediye bütçesine bu amaçla

konulan ödeneğin % 10'u olan tutarı 4.687.118,39 TL aşmış (gerçekleşen oran =  $(6.381.018,39 / 1.693.900,00) = \% 376$ ) ve 4734 sayılı Kanunla belirlenen yasal limite uymamıştır.

Ergene Belediyesi 2019 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı hizmet alımlarında, belediye bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin % 10'u olan tutarı 3.595.376,85 TL aşmış (gerçekleşen oran =  $(6.942.876,85 / 3.347.500,00) = \% 207$ ) ve 4734 sayılı Kanunla belirlenen yasal limite uymamıştır.

Ergene Belediyesi 2019 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı yapım işlerinde, belediye bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin % 10'u olan tutarı aşmamış ve 4734 sayılı Kanunla belirlenen yasal limite uymuştur.

Başka bir ifadeyle; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22. maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin harcamaların yıllık toplamı, 2019 mali yılında bütçeye bu amaçla konulan ödeneğin % 10'unu aşmış, ancak Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı beyan edilmiştir.

Dönemi: 01.01.2020 - 14.08.2020						
Harcama Türü Mal, Hizmet, Yapım harcamaları) ve ekonomik Sınıflandırma Kodu	2020 yılı Bütçesindeki Yıllık Ödenek Tutarı (TL)	% 10 Sınırı (A) (TL)	22-d Harcama (TL)	21-f Harcama (TL)	21- f ve 22- d Harcama Toplamı (B) (TL)	% 10 Limitini Aşan Tutar (A-B) (TL)
Mal Alımları (03.01 + 03.02 + 03.06 + 06.063 + 06.08)	15.060.544,00	1.506.054,40	7.180.598,40	419.283,50	7.599.881,90	-6.093.827,50
Hizmet Alımları (03.05 + 03.07)	31.435.370,00	3.143.537,00	4.245.760,39		4.245.760,39	-1.102.223,39
Yapım İşleri (03.08 + 03.09 + 06.05 + 06.07)	20.200.000,00	2.020.000,00			0,00	2.020.000,00

Tabloda gösterilen verilerden de anlaşılacağı üzere, Ergene Belediyesi 2020 yılı henüz tamamlanmamış olsa da pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı mal alımlarında, belediye bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin % 10'u olan tutarı 6.093.827,50 TL aşmış (gerçekleşen oran =  $(7.599.881,90 / 1.506.054,40) = \% 504$ ) ve 4734 sayılı Kanunla belirlenen yasal limite uymamıştır.

Ergene Belediyesi 2020 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı hizmet alımlarında, belediye bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin % 10'u olan tutarı 1.102.223,39 TL aşmış (gerçekleşen oran =  $(4.245.760,39 / 3.143.537,00) = \% 135$ ) ve 4734 sayılı Kanunla belirlenen yasal limite uymamıştır.

Ergene Belediyesi 2020 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı yapım işlerinde, belediye bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin % 10'u olan tutarı aşmamış ve 4734 sayılı Kanunla belirlenen yasal limite uymuştur.

Başka bir ifadeyle; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22. maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin harcamaların yıllık toplamı, 2020 mali yılında bütçeye bu amaçla konulan ödeneğin % 10'unu aşmış, ancak Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı beyan edilmiştir.

4734 sayılı Kamu ihale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar " başlıklı 62. maddesinin (1) bendinde aynen; "Bu Kanunun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin % 10'unu Kamu ihale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz." hükmü yer almaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliğinin "4734 sayılı Kanunun 62'nci maddesinin (1) bendinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar" başlıklı 21. maddesinde özetle;

"4734 sayılı Kanuna göre açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulü, temel ihale usulleridir. Ancak temel ihale usullerinden biri ile alım yapılamadığı hallerde diğer usul ve yöntemlerle alım yapılması öngörülmüştür.

4964 sayılı Kanunla 4734 sayılı Kanuna eklenen 62'nci maddenin (1) bendi ile 21/f ve 22/d maddelerine göre yapılacak alımlara sınırlama getirilmiştir. Söz konusu madde ile Kanun



kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların Kanununun 21 ve 22 nci maddelerinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapacakları harcamaların yıllık toplamının idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin % 10'unu aşamayacağı öngörülmüştür. Bu düzenleme ile Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar tarafından yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin harcamaların, 4734 sayılı Kanunda belirtilen temel ilkelere ve usullere uygun bir şekilde yapılması amaçlanmıştır.

4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendi ve 22 nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır. Burada önemli olan husus, ilgili veya bağlı birimlerin değil kurum veya kuruluşun toplam ödeneklerinin % 10'unun aşıp aşılmamasıdır.

21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapacakları harcamaların yıllık bütçelerinde mal ve hizmet alımı ile yapım işleri için ayrılan ödenekleri toplamının % 10 oranını aşacağı anlaşıldığı halde, ... mahalli idarelerde... üst yönetici (belediye başkanı), ... tarafından 62 nci maddenin (1) bendi uyarınca uygun görüş için Kuruma başvuruda bulunulacaktır. Bu konuda yetki devredilmiş olsa bile yetki devredilenlerin başvuruları kabul edilmeyecektir.

Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendi ile 22 nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitlerin toplamı dikkate alınırken mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ayrılan ödenek tutarları ayrı ayrı değerlendirilecektir.

Kamu İhale Kurulu tarafından verilen uygun görüş, verildiği yıl için geçerli ve talepte bulunulan hususlar ile sınırlı olacaktır.

Yukarıda öngörülen esaslara ve ekteki forma (Ek-O.2) uygun olarak yapılmayan başvurular değerlendirmeye alınmayacaktır."

Denilmektedir.

Anılan yasal düzenlemeler çerçevesinde, kurumların pazarlık usulü (4734-21/f) ve temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaseye ilişkin alımlar hariç olmak üzere doğrudan temin usulü (22/d) ile yapacakları alımların, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin % 10'unu aşmaması gerekmektedir.

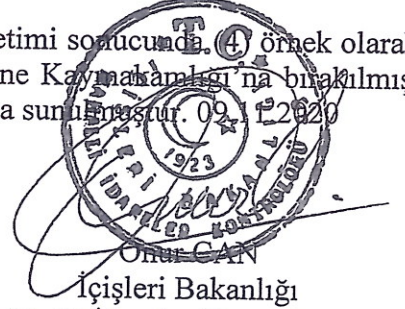
Kamu İhale Genel Tebliği' ne göre; 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 21. maddesinin (f) bendi ve 22. maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır. Burada önemli olan husus, ilgili veya bağlı birimlerin değil kurum veya kuruluşun toplam ödeneklerinin % 10'unun aşıp aşılmamasıdır.

Yukarıda yapılan açıklamalar dikkate alınarak; belediyede ihale ve harcama yapmaya yetkili birimler tarafından 4734 sayılı Kanununun 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptıkları harcamaların, toplam ödeneklerinin % 10 oranını aşıp aşmadığını takip etmelerinin sağlanması, söz konusu oranın aşılabacağı anlaşıldığında Kamu İhale Genel Tebliği ekinde yer alan form (Ek-O.2) doldurularak Kamu İhale Kuruluna uygun görüş alınması için başvurulması sağlanmalıdır.

**GÖREV VE SONUC:**

**81-** Denetime tabi dönemde Ergene Belediye Başkanlığı görevinin Rasim YÜKSEL tarafından yürütüldüğü incelenmiştir.

Ergene Belediye Başkanlığı İdari İş ve İşlemlerinin denetimi sonucunda, 4 örnek olarak düzenlenen bu denetim raporunun birer örneği dairesi ve Ergene Kaymakamlığı'na bırakılmış, diğer iki örneği de İçişleri Bakanlığı (Kontrolörler Başkanlığı)'na sunulmuştur. 02.11.2020



İçişleri Bakanlığı  
Mahalli İdareler Kontrolörü



## Kurum Üst Yöneticisinin Görüş ve Düşünceleri

Bu denetim raporunda eleştirilen ve tavsiye edilen hususların ilgili birimlere bildirilerek düzeltilmesi sağlanacak, hataların tekrar etmemesi için durum izlenecektir. 09 / 11 / 2020

